НЕОХИМ АД
Съставител /предприятие, поделение/

гр. Димитровград
ул. "Химкомбинатска"
Град /село/ ул.

1. ИНФОРМАЦИЯ ЗА ДРУЖЕСТВОТО

Неохим АД (Дружеството) е създадено през 1951 г. Регистрирано е като акционерно дружество през месец юли 1997 г. Дружеството е със седалище и адрес на управление гр. Димитровград, Източна индустриална зона, ул."Химкомбинатска" и е регистрирано в Търговския регистър с ЕИК 836144932. Последните промени в Устава на Дружеството са вписани в регистъра на търговските дружества на 6 август 2013 г. Последните изменения в състава на Съвета на директорите са вписани в Търговския регистър на 5 август 2020 г. На 21.06.2018 г. е вписано учредяване на прокура и упълномощаване на прокурист на Неохим АД.

1.1. Собственост и управление

Неохим АД е публично Дружество, съгласно Закона за публично предлагане на ценни книжа.

Към 30 септември 2021 г. разпределението на акционерния капитал на Дружеството, е както следва:

- Еко Тех АД - 24.28 %
- Евро Ферт АД - 24.03 %
- Феборан ЕООД - 20.30 %
- Агрофер Интернешънъл Естаблишмънт, Лихтенщайн - 7.68 %
- УПФ Съгласие - 3.33 %
- Неохим АД (обратно изкупени акции) - 2.58 %
- ЗУПФ Алианц България - 2.46 %
- УПФ ЦКБ Сила - 2.19 %
- Други - 13.15 %

Неохим АД има едностепенна система на управление със Съвет на директорите, който се състои от 8 членове, както следва:

Димчо Стайков Георгиев	Председател
Димитър Стефанов Димитров	Член
Тошо Иванов Димов	Член
Васил Живков Грънчаров	Член
Виктория Илиева Ценова	Член
Зърнени храни България АД	Член
Петер Михаел Лайтнер	Член
Маркус Хорхер	Член

Дружеството се представлява от Димитър Стефанов Димитров в качеството му на Изпълнителен директор и Стефан Димитров Димитров в качеството му на Прокурист (Търговски управител), всеки един от двамата поотделно.

Ръководството на Неохим АД се осъществява от Съвет на директорите. Някои от функциите по оперативно управление са възложени на изпълнителен директор и прокурист.

Одитният комитет подпомага работата на Съвета на директорите, има роля на лица натоварени с общо управление, които извършват мониторинг и надзор над Неохим АД вкл. над системата на финансово отчитане на Дружеството.

Членовете на одитния комитет са:
Таня Димитрова Кованлъшка
Николина Желева Делчева
Йорданка Атанасова Николова

Към 30 септември 2021 г. общият брой на персонала в Дружеството е 692 работници и служители (31 декември 2020 г.: 723).

1.2. Предмет на дейност

Предметът на дейност на Дружеството включва следните видове операции и сделки:

- производство на неорганични и органични химически продукти;
- търговска дейност.

2. ОСНОВНИ ПОЛОЖЕНИЯ ОТ СЧЕТОВОДНАТА ПОЛИТИКА НА ДРУЖЕСТВОТО

2.1. База за изготвяне на индивидуалния финансов отчет

Индивидуалният финансов отчет на Неохим АД е изготвен в съответствие с всички Международни стандарти за финансови отчети (МСФО), които се състоят от: стандарти за финансови отчети и от тълкувания на Комитета за разяснения на МСФО (КРМСФО), одобрени от Съвета по Международни счетоводни стандарти (СМСС), и Международните счетоводни стандарти и тълкуванията на Постоянния комитет по разясненията на МСФО (ПКР), одобрени от Комитета по Международни счетоводни стандарти (КМСС), които ефективно са в сила на 1 януари 2020 г., и които са приети от Комисията на Европейския съюз. МСФО, приети от ЕС, е общоприетото наименование на рамката с общо предназначение-счетоводна база, еквивалентна на рамката, въведена с дефиницията съгласно § 1, т. 8 от Допълнителните разпоредби на Закона за счетоводството под наименованието „Международни счетоводни стандарти” (МСС).

Дружеството е приело всички нови и/или ревизирани стандарти и тълкувания, издадени от Съвета по Международни счетоводни стандарти (СМСС) и респ. от Комитета по разяснения на МСФО, които са били уместни за неговата дейност.

От възприемането на тези стандарти и/или тълкувания, не са настъпили промени в счетоводната политика на Дружеството, освен някои нови и разширяването на вече установени оповестявания, без това да доведе до други промени в класификацията или оценката на отделни отчетни обекти и операции.

Новите и/или променените стандарти и тълкувания включват:

- Промени в Концептуалната рамка за финансово отчитане (Рамката) и съответни промени в референциите към нея в различни МСФО (в сила за годишни периоди от 01.01.2020 г., приети от ЕК).
- МСФО 3 (променен) – Бизнес комбинации (в сила за годишни периоди от 01.01.2020 г., приет от ЕК).
- Промени в МСС 1 Представяне на финансови отчети и МСС 8 Счетоводна политика, промени в приблизителните оценки и грешки (в сила за годишни периоди от 01.01.2020 г – приети от ЕК).
- Промени в МСФО 9 Финансови инструменти, МСС 39 Финансови инструменти: признаване и оценяване и МСФО 7 Финансови инструменти: оповестяване (в сила за годишни периоди от 01.01.2020 г – приети от ЕК).

За посочените по-долу нови стандарти, променени стандарти и приети тълкувания, ръководството е преценило, че следните не биха имали потенциален/или съществен ефект за промени в счетоводната политика и финансовите отчети на Дружеството:

- Промени в МСФО 16 Лизинг (в сила за годишни периоди от 01.06.2020 г., приети от ЕК).
- МСФО 17 Застрахователни договори (в сила за годишни периоди от 01.01.2023 г., не е приет от ЕК).
- МСФО 10 (променен) – Консолидирани финансови отчети *и* МСС 28 (променен) – Инвестиции в асоциирани и съвместни предприятия – относно продажби или апорт на активи между инвеститор и негови асоциирани или съвместни предприятия (с отложена ефективна дата на влизане в сила, подлежаща на определяне от СМСС).
- Промени в МСС 1 Представяне на финансови отчети (в сила за годишни периоди от 01.01.2023 г., не приети от ЕК).
- Промени в МСФО 3 Бизнес комбинации (в сила за годишни периоди от 01.01.2022 г., не приети от ЕК).
- Промени в МСС 16 Имоти, машини и съоръжения (в сила за годишни периоди от 01.01.2022 г., не приети от ЕК).
- Промени в МСС 37 Провизии, условни пасиви и условни активи (в сила за годишни периоди от 01.01.2022 г., не приети от ЕК).
- Годишни подобрения в МСФО 2018-2020 в МСФО 1 Прилагане за първи път на Международните стандарти за финансово отчитане, МСФО 9 Финансови инструменти, Илюстративен пример 13 към МСФО 16 Лизинг и МСС 41 Земеделие (в сила за годишни периоди от 01.01.2022 г., не са приети от ЕК).

- Промени в МСФО 9 Финансови инструменти, МСС 39 Финансови инструменти: признаване и оповестяване, МСФО 7 Финансови инструменти: оповестяване, МСФО 4 Застрахователни договори и МСФО 16 Лизинг вързани с Фаза 2 от реформата на базовите лихвени проценти (в сила за годишни периоди от 01.01.2021 г., приети от ЕК).
- Промени в МСФО 4 Застрахователни договори (в сила за годишни периоди от 01.01.2021 г., приети от ЕК).

Дружеството води своите счетоводни регистри в български лев (BGN), който приема като негова отчетна валута за представяне. Данните в отчета и приложенията към него са представени в хиляди лева, освен ако нещо друго изрично не е указано.

2.2. Консолидиран отчет на Дружеството

Настоящият финансов отчет представлява индивидуален финансов отчет, изготвянето на който се изисква, съгласно счетоводното и данъчното законодателство на Република България. Дружеството притежава собственост и упражнява контрол върху дъщерни дружества поради което, съгласно изискванията на Закона за счетоводството в България и на основание МСФО 10 Консолидирани финансови отчети изготвя и консолидиран финансов отчет.

2.3. Счетоводни предположения и приблизителни счетоводни оценки

Представянето на финансов отчет, съгласно Международните стандарти за финансови отчети, изисква ръководството да направи най-добри приблизителни оценки, начисления и разумно обосновани предположения, които оказват ефект върху отчетените стойности на активите и пасивите, приходите и разходите, и на оповестяването на условни вземания и задължения към датата на отчета. Тези приблизителни оценки, начисления и предположения са основани на информацията, която е налична към датата на финансовия отчет, поради което бъдещите фактически резултати биха могли да бъдат различни от тях. Обектите, които предполагат по-висока степен на субективна преценка или сложност, или където предположенията и приблизителните счетоводни оценки са съществени за финансовия отчет, са оповестени в Приложение № 2.28.

2.4. Сравнителни данни

Дружеството представя сравнителна информация в този индивидуален финансов отчет за една предходна година.

Когато е необходимо, сравнителните данни се рекласифицират (и преизчисляват), за да се постигне съпоставимост спрямо промени в представянето в текущата година.

2.5. Функционална валута и признаване на курсови разлики

Функционалната и отчетна валута на Дружеството е българският лев. Функционална валута е валутата на основната икономическа среда, в която едно предприятие функционира и в която главно се генерират и изразходват паричните средства. Тя отразява основните сделки, събития и условия,

значими за предприятието. Левът е фиксиран по Закона за БНБ към еврото в съотношение BGN 1.95583:EUR 1.

При първоначално признаване, сделка в чуждестранна валута се записва директно в отчетната валута, като към сумата в чуждестранна валута се прилага обменният курс към момента на сделката или операцията. Паричните средства, вземанията и задълженията, деноминирани в чуждестранна валута (монетарни отчетни обекти), се оценяват към 31 декември като се прилага заключителен обменен курс на БНБ.

Нетните разлики от промяна на валутни курсове, свързани с парични средства, търговски вземания и задължения, деноминирани в чуждестранна валута, се включват в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината), когато възникнат, като се представят нетно към "други доходи/(загуби) от дейността".

Немонетарните отчетни обекти в отчета за финансовото състояние първоначално деноминирани в чуждестранна валута, се отчитат във функционалната валута като се прилага историческият обменен курс към датата на операцията и последващо не се преоценяват по заключителен курс.

2.6. Приходи

2.6.1. Признаване на приходи по договори с клиенти

Обичайните приходи на Дружеството са от продажба на продукция собствено производство.

Приходите в Дружеството се признават, когато контролът върху обещаните в *договора с клиента* продукция, стоки и/или услуги се прехвърли на клиента. Контролът се прехвърля на клиента при удовлетворяване на задълженията за изпълнение по договора чрез прехвърляне на обещаните продукция, стоки и/или предоставяне на обещаните услуги.

Оценка на договор с клиент

Договор с клиент е налице само когато при влизането му в сила той:

а) има търговска същност и мотив,

б) страните са го одобрили (устно, писмено или на база „установена и общопризната стопанска практика") и са се ангажирали да го изпълнят,

в) правата на всяка страна могат да бъдат идентифицирани,

г) условията за плащане могат да бъдат идентифицирани, и

д) съществува вероятност възнаграждението, на което Дружеството има право при изпълнение задълженията си за изпълнение, да бъде получено. При оценка на събираемостта се вземат предвид всички релевантни факти и обстоятелства по сделката, вкл. минал опит, обичайни бизнес практики, публикувани правила и направени изявления от страна на Дружеството, обезпечения и възможности за удовлетворяване.

Договор, за който някой от горепосочените критерии все още не е изпълнен, подлежи на нова оценка всеки отчетен период. Получените възнаграждения по такъв договор се признават като задължение (*пасив по договор*) в отчета за финансовото състояние, докато: а) всички критерии за признаване на договор с клиент не бъдат изпълнени; б) Дружеството изпълни задълженията си за изпълнение и е получило цялото или почти цялото възнаграждение (което не подлежи на възстановяване); и/или в) когато договорът е прекратен и полученото възнаграждение не подлежи на възстановяване.

При първоначалната оценка на договорите си с клиенти Дружеството прави допълнителен анализ и преценка дали два или повече договора трябва да бъдат разглеждани в тяхната комбинация и да бъдат отчетени като един, и респ. дали обещаните продукция, стоки и/или услуги във всеки отделен и/или комбиниран договор трябва да бъдат отчетени като едно и/или повече задължения за изпълнение.

Всяко обещание за прехвърляне на стоки и/или услуги, които са разграничими (сами по себе си и в контекста на договора) се отчита като едно задължение за изпълнение.

Дружеството признава приход за всяко *отделно задължение за изпълнение* на ниво *индивидуален договор с клиент* като се анализират вида, срока и условията за всеки конкретен договор.

2.6.2. Измерване на приходите по договори с клиенти

Приходите се измерват въз основа на определената за всеки договор *цена на сделката*.

Цената на сделката е размерът на възнаграждението, на което Дружеството очаква да има право, с изключение на сумите, събрани от името на трети страни. При определянето на цената на сделката, Дружеството взема предвид условията на договора и обичайните си търговски практики, вкл. влиянието на променливи възнаграждения, наличието на съществен финансов компонент, непарични възнаграждения и възнаграждения, дължими на клиента (ако има такива). При договори с повече от едно задължения за изпълнение цената на сделката се разпределя към всяко задължение за изпълнение на база индивидуалните продажни цени на всяка стока и/или услуга.

Ако има промяната в обхвата или цената (или и в двете) на договора тя се отчита като отделен договор и/или като част от съществуващия договор в зависимост от това дали промяната е свързана с добавяне на стоки и/или услуги, които са разграничими, и от определената за тях цена. В зависимост от това:

а) модификацията се отчита като отделен договор, ако обхватът на договора се разширява поради добавянето на стоки и/или услуги, които са разграничими, и промяната в договорната цена отразява индивидуалните продажни цени на добавените стоки и/или услуги;

б) модификацията се отчита като прекратяване на съществуващия договор и сключване на нов договор (прилагане в бъдещето), ако оставащите стоки и/или услуги са разграничими от прехвърлените преди модификацията, но промяната в договорната цена не отразява индивидуалните продажни цени на добавените стоки и/или услуги;

в) модификацията се отчита като част от съществуващия договор (кумулативно коригиране), ако оставащите стоки и/или услуги не са разграничими от прехвърлените преди модификацията и следователно са част от едно задължение за изпълнение, което е уредено частично.

2.6.3. Задължения за изпълнение по договори с клиенти

Приходите, генерирани в Дружеството, са основно от продажба на продукция собствено производство. Несъществен дял имат приходите от продажби на стоки и услуги.

Продажбите на продукция в по-голямата си част са към двама основни дистрибутора – търговци на едро и към дъщерно дружество в чужбина. Останалите продажби се реализират в страната и чужбина в рамките на торовия сезон с еднократни договори.

Като цяло Дружеството е достигнало до заключение, че действа като принципал при договореностите си с клиентите, тъй като обичайно Дружеството контролира продукцията, стоките и/или услугите преди да ги прехвърли към клиента.

Приходи от продажби на продукция

Дружеството произвежда и продава основно амониев нитрат, амоняк, амониев хидрогенкарбонат и др. При продажба контролът върху продукцията се прехвърля към клиента в точно определен *времеви момент*.

При *продажби в страната* това обичайно става с предаването на продукцията и физическото владеене върху нея на клиента, когато клиентът може да се разпорежда с продадената продукция като управлява употребата ѝ и получава по същество всички останали ползи.

При *продажби в чужбина* преценката за момента, в който клиентът получава контрол върху продадената продукция се прави на базата на договорените условия на продажба по ИНКОТЕРМС.

Приходи от продажби на стоки

Дружеството продава стоки в агроаптека, която се ползва под наем. При продажба на стоки, контролът върху стоките се прехвърля към клиента в точно определен *времеви момент,* което обичайно е при предаването на стоките на клиента на място и клиентът може да се разпорежда с продадените стоки като управлява употребата и получава по същество всички останали ползи.

Приходи от продажби на услуги

Предоставяните от Дружеството услуги включват предоставяне на ИТ услуги и в някои случаи – транспорт като съпътстваща услуга към продажбата на продукция.

Транспорт на продадената продукция

В някой случаи при продажба в чужбина Дружеството има ангажимент да транспортира стоката до уговорено местоназначение, като транспортът се организира от Дружеството, а стойността на транспорта се включва (калкулира) в продажната цена. В зависимост от договорените с клиента условия услугата по транспорт, може да се извършва и след като контролът върху продадената продукция е прехвърлен на клиента. До момента на прехвърляне на контрола върху продукцията, продажбата на продукция и услугата по транспорт се отчитат като *едно задължение за изпълнение*, тъй като са част от една интегрирана стока и/или услуга.

Услугата по транспорт след прехвърляне на контрола върху продукцията се отчита като *отделно задължение за изпълнение*, тъй като транспортът може да се извърши от друг доставчик (т.е. клиентът може да се възползва от стоката с други лесно достъпни ресурси) и услугата по транспорт не модифицира и не видоизменя по никакъв начин продадената продукция. В този случай, възнаграждението, на което Дружеството очаква да има право (цената на сделката), се разпределя между отделните задължения за изпълнение на база индивидуалните им продажни цени. Индивидуалната продажна цена на продадената продукция се определя съгласно действащата към датата на сделката ценова листа, а за услугата по транспорт индивидуалната продажна цена се определя на база направените транспортни разходи.

За извършване на услугата по транспорт се използват транспортни фирми - подизпълнители. Дружеството е определило, че контролира конкретните услуги, преди те да бъдат предоставени на клиента и следователно действа в качеството си на принципал, тъй като: а) носи основната

отговорност, че услугите са извършени и са приемливи за клиента (т.е. Дружеството носи отговорност за изпълнението на обещанието в договора, независимо дали самото Дружество извършва услугите или ангажира доставчик на услуги - трета страна, която да ги извърши; и б) договаря цената на услугите самостоятелно и без намеса от страна на клиента.

Приходите от продажба на транспортна услуга се признават *в течение на времето,* тъй като не е необходимо извършената до момента работа да се преповтори, ако друга страна трябва да извърши оставащата част от работата и следователно клиента получава и консумира ползите едновременно с изпълнение на услугата. За измерване на напредъка по договора (етапа на завършеност) се използва *метод, свързан с вложените ресурси.* Този метод е определен като най-подходящ за измерване на напредъка, тъй като най-добре описва дейността на Дружеството по прехвърляне на контрола и удовлетворяване на задълженията и съответно най-точно отразява нивото на изпълнение на задълженията, доколкото между усилията на Дружеството (вложените разходи) и прехвърлянето на услугата към клиента съществува пряка връзка. Напредъкът се измерва *на базата на извършените разходи спрямо общо планираните разходи за изпълнение на договора.*

Приходите от транспорт на продадената продукция се представят към приходите от продажба на продукция, доколкото услугите по транспорт са съпътстващи продажбата на продукция услуги.

ИТ и други услуги

Контролът върху услугите се прехвърля в периода от времето при тяхното предоставяне, тъй като клиентът едновременно получава и потребява ползите от дейността на Дружеството. Приходите от продажби се признават в течение на времето чрез измерване на степента на изпълнение на задълженията на Дружеството (етап на завършеност). Приходите от ИТ услуги се представят към приходите от договори с клиенти, а останалите приходи от услуги се представят като *други доходи в отчета за всеобхватния доход*, доколкото те имат повече съпътстващ характер и не се третират като основна и ключово определяща за бизнеса на Дружеството дейност.

2.6.4. Цена на сделката и условия за плащане

Цената на сделката обичайно включва фиксирана продажна цена, съгласно обща или клиентска ценова листа. Продажните цени са определени с рамковите договори за търговците на едро и дъщерното дружество, а за останалите клиенти са определени индивидуално на база ценова листа.

При определяне на цената на сделката се взема предвид и дали има суми (възнаграждения), дължими на клиента, непарични възнаграждения, както и наличието на съществен финансов компонент. В определени случаи Дружеството събира краткосрочни аванси от клиенти. Приетата и прилагана от Дружеството ценова политика не включва форми на променливо възнаграждение. В случай, че такова е договорено, то се включва в цената на сделката само доколкото е много вероятно, че няма да настъпи съществена корекция в размера на признатите кумулативно приходи. Дружеството е направило анализ и е определило, че продължителността на срока между момента, в който клиентът плаща за обещаните и/или получени продукти, стоки/или услуги и момента на прехвърляне на контрола върху тези продукти, стоки и/или услуги е в рамките от 30 дни до дванадесет месеца и договореното възнаграждение няма съществен компонент на финансиране. Събраните авансово плащания от клиента се представят в отчета за финансовото състояние като пасиви по договори с клиенти.

Обичайно Дружеството не поема разходи за получаване на договори с клиенти и разходи за изпълнение на такива договори, които са допустими за и подлежат на капитализация.

2.6.5. Салда по договори с клиенти

Търговски вземания и активи по договори

Активът по договор е правото на Дружеството да получи възнаграждение в замяна на продукцията, стоките или услугите, които е прехвърлило на клиента, но което не е безусловно (начисление за вземане). Ако чрез прехвърляне на продукцията, стоките и/или предоставянето на услугите Дружеството изпълни задължението си преди клиента да заплати съответното възнаграждение и/или преди плащането да стане дължимо, актив по договор се признава за заработеното възнаграждение (което е под условие).

Признатите активи по договор се рекласифицират като търговско вземане, когато правото на възнаграждение стане безусловно. Правото на възнаграждение се счита за безусловно, ако единственото условие за това, плащането на възнаграждението да стане дължимо, е изтичането на определен период от време.

Първоначалното оценяване, последващата оценка и обезценката на търговските вземания и активите по договор са оповестени в *Приложение № 2.13.*

Пасиви по договори

Като пасив по договор Дружеството представя получените от клиента плащания и/или безусловно право да получи плащане, преди да е изпълнило задълженията си за изпълнение по договора. Пасивите по договор се признават като приход, когато (или като) удовлетвори задълженията за изпълнение.

Активите и пасивите по договор се представят на отделен ред към *текущите и нетекущите активи и пасиви* в отчета за финансовото състояния и се оповестяват отделно. Те се включват в групата на текущите активи, когато матуритетът им е в рамките на 12 месеца или участват в обичайния оперативен цикъл на Дружеството, а останалите – като нетекущи. Активите и пасивите, произтичащи от един договор се представят нетно в отчета за финансовото състояние, дори ако те са резултат от различни договорни задължения по изпълнението на договора.

След първоначалното признаване, търговските вземания и активите по договора се подлагат на преглед за обезценка в съответствие с правилата на МСФО 9 Финансови инструменти. Загубите от обезценка в резултат от договори с клиенти се представят отделно от други загуби от обезценка.

2.7. Разходи

Разходите в Дружеството се признават в момента на тяхното възникване и на база принципите на начисляване и съпоставимост, но само доколкото последното не води до признаването на отчетни обекти за активи или пасиви, които не отговарят на критериите на МСФО и рамката към тях.

Разходите за бъдещи периоди се отлагат за признаване като текущ разход за периода, през който договорите, за които се отнасят, се изпълняват.

Финансовите разходи се включват в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината), когато възникнат и се състоят от лихвени разходи, свързани с получени заеми и лизингови задължения, както и такси и други преки разходи по кредити.

2.8. Имоти, машини и оборудване

Имотите, машините и оборудването (дълготрайни материални активи) са представени във финансовия отчет по себестойност (цена на придобиване), намалена с натрупаната амортизация (без земите) и загубите от обезценка.

Първоначално придобиване

При първоначално придобиване имотите, машините и оборудването се оценяват по себестойност, която включва покупната цена, митническите такси и всички други преки разходи, необходими за привеждане на актива в работно състояние.

Преките разходи основно са: разходи за подготовка на обекта, разходи за първоначална доставка и обработка, разходите за монтаж, разходи за хонорари на лица, свързани с проекта, невъзстановяеми данъци, разходи за капитализирани лихви за активи, отговарящи на условията по МСС 23 и др. Компоненти, които са придобити заедно с или към конкретни други дълготрайни материални активи, но все още не са инсталирани към тях, се капитализират към стойността на основния обект и се амортизират с неговия остатъчен полезен живот.

При изграждането на дълготрайни материални активи по стопански начин в цената на придобиване се включват всички преки разходи, свързани с ресурсите, чрез които се изграждат съответните обекти (разходи за заплати и осигуровки, материали и суровини, външни услуги и др).

Дружеството е определило стойностен праг от 500 лв., под който придобитите активи независимо, че притежават характеристиката на дълготраен актив, се изписват като текущ разход в момента на придобиването им.

Последващо оценяване

Избраният от Дружеството подход за последваща балансова оценка на имотите, машините и оборудването е моделът на себестойността по МСС 16 – себестойност, намалена с натрупаните амортизации и натрупаните загуби от обезценка.

Методи на амортизация

Дружеството използва линеен метод на амортизация на имотите, машините и оборудването. Амортизирането на активите започва, когато те са на разположение за употреба. Земята не се амортизира. Полезният живот по групи активи е съобразен с: физическото износване, спецификата на оборудването, бъдещите намерения за употреба и с предполагаемото морално остаряване.

Определеният полезен живот по групи активи е както следва:

- сгради – 10-50 г.;
- машини, съоръжения и оборудване – 2-25 г.;
- компютри – 2-5 г.;
- транспортни средства – 3-15 г.;
- стопански инвентар – 2-15 г.

Определените срокове на полезен живот на дълготрайните материални активи се преглеждат в края на всяка отчетна година и при установяване на значителни отклонения спрямо бъдещите очаквания за срока на използването на активите, същият се коригира, считано от датата на промяната.

Последващи разходи

Разходите за ремонт и поддръжка се признават за текущи в периода, през който са направени. Извършени последващи разходи, свързани с имоти, машини и оборудване, които имат характер на подмяна на определени възлови части и агрегати, или на преустройство и реконструкция, се капитализират към балансовата стойност на съответния актив и се преразглежда остатъчният му полезен живот към датата на капитализация. Същевременно, неамортизираната част на заменените компоненти се изписва от балансовата стойност на активите и се признава в текущите разходи за периода на преустройството.

Обезценка на активи

Балансовите стойности на имотите, машините и оборудването подлежат на преглед за обезценка, когато са налице събития или промени в обстоятелствата, които показват, че балансовата стойност би могла да се отличава трайно от възстановимата им стойност. Ако са налице такива индикатори, че приблизително определената възстановима стойност е по-ниска от тяхната балансова стойност, то последната се изписва до възстановимата стойност на активите. Възстановимата стойност на имотите, машините и оборудването е по-високата от двете: справедлива стойност без разходи за продажба или стойност в употреба. За определянето на стойността при употреба на активите бъдещите парични потоци се дисконтират до тяхната настояща стойност като се прилага дисконтова норма преди данъци, която отразява текущите пазарни условия и оценки на времевата стойност на парите и рисковете, специфични за съответния актив. Загубите от обезценка се отчитат към статията "Обезценка и отписване на нетекущи активи" в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината). В случаите, при които в хода на прегледа за обезценка, се установи, че даден актив е възстановил стойността си, отчетената в предходни периоди загуба от обезценка се признава в отчета за всеобхватния доход. Увеличената вследствие на възстановяване на загуба от обезценка балансова стойност на актива не превишава балансовата стойност, такава, каквато би била (след приспадане на амортизацията), в случай че в предходни години не е била признавана загуба от обезценка за съответния актив.

Печалби и загуби от продажба

Материалните дълготрайни активи се отписват от отчета за финансовото състояние, когато се извадят трайно от употреба и не се очакват от тях бъдещи стопански изгоди или се продадат. Печалбите или загубите от продажби на отделни активи от групата на "имоти, машини и оборудване" се определят чрез сравняването на възнаграждението, на което Дружеството очаква да има право (приходите от продажбата) и балансовата стойност на актива към датата, на която получателят получава контрол върху него. Те се посочват нетно, към „други доходи/ (загуби) от дейността" на лицевата страна на отчета за всеобхватния доход (отчета за печалбата или загубата).

2.9. Нематериални активи

Нематериалните активи са представени в индивидуалния финансов отчет по себестойност, намалена с натрупаната амортизация и загубите от обезценка. В техния състав са включени лицензии за ползване на програмни продукти и емисионни квоти по евросхема за търговия с емисии и единици редуцирани емисии.

Дружеството класифицира емисионните квоти като текущи, когато очаква да ги реализира в рамките на един отчетен период и нетекущи – всички останали.

В Дружеството се прилага линеен метод на амортизация на нематериалните активи при определен полезен живот 5 години, с изключение на нетекущите емисионни квоти, които се отписват при употребата им.

Балансовата стойност на нематериалните активи подлежи на преглед за обезценка, когато са налице събития, или промени в обстоятелствата, които посочват, че балансовата стойност би могла да надвишава възстановимата им стойност. Тогава обезценката се включва като разход в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината).

Нематериалните активи се отписват от отчета за финансовото състояние, когато се извадят трайно от употреба и не се очакват от тях бъдещи стопански изгоди или да се продадат. Печалбите или загубите от продажби на отделни активи от групата на „нематериалните активи" се определят чрез сравняването на възнаграждението, на което Дружеството очаква да има право (приходите от продажбата) и балансовата стойност на актива към датата, на която получателят получава контрол върху него. Те се посочват нетно, към „други доходи/ (загуби) от дейността" на лицевата страна на отчета за всеобхватния доход (отчета за печалбата или загубата).

Евросхема за търговия с емисии и единици редуцирани емисии

При първоначално придобиване разпределените квоти за парникови газове от Националния регистър за търговия с квоти за емисии на парникови газове по повод на третия период от Европейската схема за търговия с емисии (ЕСТЕ), се признават като нематериални активи по номинална стойност (нулева стойност). Закупените квоти се признават при първоначално придобиване по цена на придобиване и се извършва тяхната класификация като текущи, или нетекущи в зависимост от намеренията за използване. Избраният от Дружеството подход за последваща оценка на нетекущите емисионни квоти е моделът на себестойността – себестойност намалена с натрупани загуби от обезценка. Текущите емисионни квоти се признават в разходите (себестойността на готовата продукция) при отписването им в рамките на текущия отчетен период. Допълнително, Дружеството признава задължение в отчета за финансовото състояние, когато нивото на емисиите на вредни газове за един период надвишава нивото на разпределените и налични квоти. Задължението се оценява по цената на придобиване на закупени квоти до достигане на нивото на държаните от Дружеството квоти и се преоценява по текущи пазарни цени към датата на отчета за финансовото състояние за превишението над наличните квоти, като промените в размера на задължението се признават в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината).

Дружеството прилага метод на изписване на квотите за вредни газове на база на реално потребени квоти за периода.

2.10. Инвестиции в дъщерни дружества

Дългосрочните инвестиции, представляващи участие в дъщерни дружества, са представени във финансовия отчет по цена на придобиване (себестойност), която представлява справедливата стойност на възнаграждението, което е платено. Инвестициите в дъщерни дружества не се търгуват на фондови борси. Това обстоятелство не дава възможност да се осигурят котировки на пазарни цени на активен пазар, които да изразяват достатъчно достоверно справедливата стойност на тези акции. Допълнително, бъдещото функциониране на част от тези дружества е свързано с определени несигурности, за да могат да се правят достатъчно разумни и обосновани дългосрочни предположения за изчисляването на справедливата стойност на техните акции чрез други оценъчни методи.

В съответствие с изискванията на МСФО 10 Консолидирани финансови отчети Дружеството притежава контрол в други предприятия, ако и само ако притежава всички от следните:

- правомощия в предприятието, в което е инвестирано;
- излагане на или права върху променливите приходи от неговото участие в предприятието, в което е инвестирано;
- възможност да използва своите правомощия в предприятието, в което е инвестирано, за да окаже въздействие върху размера на възвръщаемостта на инвеститора.

На основата на горепосочените критерии Дружеството е преценило, че притежава контрол във всички предприятия, където притежава директно или индиректно повече от 50% от капитала с право на глас.

Притежаваните от Дружеството инвестиции в дъщерни дружества подлежат на преглед за обезценка. При установяване на условия за обезценка, същата се отразява в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината). Размерът на обезценката отчита разликата между цената на придобиване на инвестициите и размера на сегашната стойност на очакваните бъдещи парични потоци, дисконтирани към края на отчетния период. Обезценката се отчита към статията "Обезценка и отписване на нетекущи активи" на лицевата страна на отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината).

При покупка и продажба на инвестиции в дъщерни дружества се прилага „датата на търгуване" на сделката.

Инвестициите се отписват, когато се прехвърлят правата, които произтичат от тях на други лица при настъпването на правните основания за това и по този начин се загубва контрола върху стопанските изгоди от инвестициите.

2.11. Други дългосрочни капиталови инвестиции

Другите дългосрочни капиталови инвестиции представляват недеривативни финансови активи под формата на акции и дялове от капитала на други дружества (малцинствено участие), държани с дългосрочна перспектива.

Първоначално оценяване

Първоначално капиталовите инвестиции се признават по цена на придобиване, която е справедливата стойност на възнаграждението, което е било платено, включително преките разходи по придобиване на инвестицията (финансовия актив).

Последващо оценяване

Притежаваните от Дружеството капиталови инвестиции, представляващи акции в други дружества (малцинствено участие) се оценяват по справедлива стойност с отразяване на ефектите в друг всеобхватен доход. Тези ефекти се прехвърлят в неразпределената печалба при освобождаване (продажба) от съответната инвестиция.

2.12. Материални запаси

Материалните запаси са оценени по по-ниската от: цена на придобиване (себестойност) и нетната им реализируема стойност.

Разходите, които се извършват, за да доведат даден продукт в неговото настоящо състояние и местонахождение, се включват в себестойността (цената на придобиване), както следва:

- суровини и материали в готов вид - всички доставни разходи, които включват покупна цена, вносни мита и такси, транспортни разходи, невъзстановяеми данъци и други разходи, които допринасят за привеждане на материалите в готов за тяхното използване вид;
- готова продукция и незавършено производство - преките разходи за материали и труд и съответстващата част от производствените непреки разходи при нормално натоварен капацитет на производствените мощности, с изключение на административните разходи, курсовите разлики и разходите по привлечени финансови ресурси.

Включването на постоянните общопроизводствени разходи в себестойността на произвежданата продукция и полуфабрикати се извършва на базата на нормалния капацитет на производствените мощности. Избраната от Дружеството база за разпределението им по продукти е количеството произведена продукция.

При употребата (продажбата) на материалните запаси се използва методът на средно-претеглената цена (себестойност).

Нетната реализируема стойност представлява приблизително определената продажна цена на даден актив в нормалния ход на стопанска дейност, намалена с приблизително определените разходи по довършването в търговски вид на този актив и приблизително определените разходи за реализация.

2.13. Търговски вземания

Търговските вземания представляват безусловно право на Дружеството да получи възнаграждение по договори с клиенти и други контрагенти (т.е. то е обвързано само с изтичане на време преди изплащането на възнаграждението).

Първоначално оценяване

Търговските вземания се представят и отчитат първоначално по справедлива стойност на база цената на сделката, която стойност е обичайно равна на фактурната им стойност, освен ако те съдържат съществен финансиращ компонент, който не се начислява допълнително. В този случай те се признават по сегашната им стойност, определена при дисконтова норма в размер на лихвен процент, преценен за присъщ на клиента-длъжник.

Последващо оценяване

Дружеството държи търговските вземания единствено с цел събиране на договорни парични потоци и ги оценява последващо по амортизирана стойност, намалена с размера на натрупената обезценка за кредитни загуби.

Обезценка

Дружеството прилага модела на очакваните кредитни загуби за целия срок на всички търговски вземания, използвайки опростения подход, допускан от МСФО 9, и на база матричен модел за процента на загубата.

Несъбираемите вземания се изписват, когато правните основания за това настъпят.

Обезценката (респ. възстановяването ѝ) на вземанията се начислява и отчита чрез съответна кореспондентна коригиращ сметка за всеки вид вземане към статията *„Възстановена/начислена обезценка на финансови активи, нетно”* на лицевата страна на отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината).

2.14. Нетекущи активи, държани за продажба

Дружеството класифицира нетекущ актив (имоти, машини и съоръжения) като актив държан за продажба, когато неговата балансова стойност се очаква да бъде възстановена чрез продажбата му, а не чрез продължаваща употреба в дейността на Дружеството и зависи от намерението на ръководството и плановете му за реализация на съответните активи. Основно условие за класифициране на един актив като такъв е продажбата да е във висока степен вероятна. Продажбата е във висока степен вероятна когато ръководството е ангажирано с план за продажба и намиране на купувач, активът е предлаган активно за продажба по цена сходна спрямо неговата текуща (към настоящия момент) справедлива стойност и се очаква продажбата да се извърши в рамките на 1 година от класификацията. Също така активът следва да е на разположение за незабавна продажба в неговото настоящо състояние.

След първоначалното им признаване тези активи се признават по по-ниската от текущата им балансова стойност или справедливата им стойност, намалена с разходите за реализация. За тези активи не се начислява амортизация.

Приходите, свързани с продажбите на активи, класифицирани като Активи, държани за продажба са представени в Други доходи от дейността, нетно.

2.15. Парични средства и парични еквиваленти

Паричните средства включват касовите наличности и наличностите по разплащателните сметки, а паричните еквиваленти - депозити в банки с оригинален матуритет до три месеца и средствата на депозитите с по-дълъг матуритет, които са свободно разполагаеми за Дружеството съгласно условията на договореностите с банките по време на депозита.

Последващо оценяване

Паричните средства и еквиваленти в банки се представят последващо по амортизирана стойност, намалени с натрупаната обезценка за очаквани кредитни загуби.

За целите на изготвянето на отчета за паричните потоци:

- паричните постъпления от клиенти и паричните плащания към доставчици са представени брутно, с включен ДДС (20%);
- лихвите по получени инвестиционни кредити се включват като плащания за финансова дейност, а лихвите, свързани с кредити, обслужващи текущата дейност (за оборотни средства), се включват в оперативна дейност;
- плащанията, свързани с лизингови договори (лихви и главници), свързани с активите с право на ползване се посочват към финансова дейност;
- платеният ДДС по покупки на дълготрайни активи от чуждестранни доставчици се посочва на ред “платени данъци”, а при доставка на дълготрайни активи от страната се посочва на ред “плащания към доставчици” към паричните потоци от оперативна дейност, доколкото той участва и се възстановява заедно и в оперативните потоци на Дружеството за съответния период (месец).
- трайно блокираните парични средства над 3 месеца не се третират като парични средства и еквиваленти.
- плащанията за покупка на емисионни квоти, класифицирани като текущи са включени като плащане за оперативна дейност (плащания на доставчици);

- полученото финансиране (основно за електроенергия) е включено в паричните потоци от финансова дейност.

2.16. Търговски и други задължения

Търговските и други текущи задължения в отчета за финансово състояние се представят по стойността на оригиналните фактури (цена на придобиване), която се приема за справедливата стойност на сделката и ще бъде изплатена в бъдеще срещу получените активи и услуги. В случаите на разсрочени плащания над обичайния кредитен срок, при които не е предвидено допълнително плащане на лихва или лихвата значително се различава от обичайния пазарен лихвен процент, задълженията се оценяват първоначално по тяхната справедлива стойност на база сегашната им стойност при дисконтова норма, присъща за Дружеството, а последващо – по амортизируема стойност, след приспадане на инкорпорираната в тяхната номинална стойност лихва, определена по метода на ефективната лихва.

2.17. Лихвоносни заеми и други привлечени финансови ресурси

В отчета за финансово състояние всички заеми и други привлечени финансови ресурси се представят първоначално по цена на придобиване (номинална сума), която се приема за справедлива стойност на полученото по сделката, нетно от преките разходи, свързани с тези заеми и привлечени ресурси. След първоначалното им признаване лихвоносните заеми и други привлечени ресурси последващо се оценяват и представят в отчета за финансово състояние по амортизирана стойност, определена чрез прилагане на метода на ефективната лихва. Амортизираната стойност е изчислена като са взети предвид всички видове такси, комисионни и други разходи, вкл. дисконт или премия, асоциирани с тези заеми. Печалбите и загубите се признават в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината) като финансови приходи или разходи (лихви) през периода на амортизацията или когато задълженията се отпишат или редуцират.

Разходите за лихви се признават за срока на финансовия инструмент на база метода на ефективния лихвен процент.

Лихвоносните заеми и други привлечени финансови ресурси се класифицират като текущи, освен за частта от тях, за която Дружеството има безусловно право да уреди задължението си в срок над 12 месеца от края на отчетния период.

2.18. Лизинг

Дружеството прави анализ и оценка дали даден договор представлява или съдържа елементи на лизинг на началната дата на лизинга, която е по-ранната от двете дати - датата на лизинговото споразумение или датата на ангажирането на страните с основните условия на лизинговия договор. Даден договор представлява или съдържа лизинг, ако по силата на него се прехвърлят срещу възнаграждение правото на контрол над използването на даден актив за определен период от време.

2.18.1. Лизингополучател

Дружеството прилага единен модел на признаване и оценка на всички договори за лизинг, с изключение на краткосрочните лизингови договори (лизингов договор със срок от 12 месеца или по-малко от датата на стартиране на лизинга и който не съдържа опция за покупка) и лизинговите договори на активи на ниска стойност.

Дружеството не се е възползвало от практическата целесъобразна мярка на МСФО 16, която позволява на лизингополучателя за всеки клас идентифициран актив да не отделя нелизинговите от лизинговите компоненти, а вместо това да отчита всеки лизингов компонент и свързаните с него нелизингови компоненти като отделен лизингов компонент. За договори, които съдържат лизинг на един или повече лизингови и нелизингови компоненти, Дружеството прилага политика да разпределя възнаграждението по договори, които съдържат лизингови и нелизингови компоненти, на база относителните единични цени на лизинговите компоненти и съвкупната единична цена на нелизинговите компоненти.

а) активи „право на ползване“

Дружеството признава в отчета за финансовото състояние актив „право на ползване” на датата на стартиране на лизинговите договори, т.е. датата, на която основният актив е на разположение за ползване от страна на дружеството-лизингополучател.

Активите „право на ползване” се представят в отчета за финансовото състояние по цена на придобиване, намалена с натрупаната амортизация, загуби от обезценка и корекциите, вследствие на преоценки и корекции на задължението по лизинг. Цената на придобиване включва:

- размера на първоначалната оценка на задълженията по лизинг;
- лизингови плащания, извършени към или преди началната дата, намалени с получените стимули по договорите за лизинг;
- първоначалните преки разходи, извършени от Дружеството, в качеството му на лизингополучател;
- разходи за възстановяване, които Дружеството ще направи за демонтаж и преместване на основния актив, възстановяване на обекта, на който активът е разположен, или възстановяване на основния актив в състоянието, изисквано съгласно договора;

Дружеството амортизира актива „право на ползване” за по-краткият период от полезния живот и срока на лизинговия договор. Ако собствеността върху актива се прехвърля по силата на лизинговия договор до края на срока на договора, то го амортизира за полезния му живот. Амортизацията започва да се начислява от датата на стартиране на лизинга.

Сроковете на амортизация, предмет на договорите за лизинг, са от 2 до 5 години.

Дружеството е избрало да прилага модела на цената на придобиване за всички свои активи „право на ползване”.

Активите „право на ползване“ се тестват за обезценка в съответствие с МСС 36 Обезценка на активи, като се прилага политика за определяне и отчитане на обезценката, аналогична на тази при имотите, машините и оборудването (дълготрайните материални активи). Възстановимата стойност на активите „право на ползване“ е по-високата от двете: справедлива стойност без разходи за продажба или стойност при употреба. За определянето на стойността при употреба на активите бъдещите парични потоци се дисконтират до тяхната настояща стойност като се прилага дисконтова норма преди данъци, която отразява текущите пазарни условия и оценки на времевата стойност на парите и рисковете специфични за съответния актив. Загубите от обезценка се определят като разлика между възстановимата и балансовата стойност (когато възстановимата стойност е по-ниска от балансовата), и се представят в отчета за всеобхватния доход като разходи за амортизация (в печалбата или загубата за годината).

Активите „право на ползване“ се представят на отделен ред в отчета за финансовото състояние, а тяхната амортизация към Разходи за амортизация в отчета за всеобхватния доход.

б) задължения по лизинг

Дружеството признава задължения по лизинг на датата на стартиране на лизинга, оценени по настояща стойност на лизинговите плащания, които не са изплатени към тази дата. Те включват:

- фиксирани плащания (включително фиксирани по същество лизингови плащания), намалени с подлежащите на получаване лизингови стимули;
- променливи лизингови плащания, зависещи от индекси или проценти първоначално оценени, използвайки индексите или процентите на датата на стартиране на лизинга;
- цената за упражняване на опцията за покупка, ако е достатъчно сигурно, че дружеството-лизингополучател ще ползва тази опция;
- плащания на санкции за прекратяване на лизинговите договори, ако в срока на лизинговия договор е отразено упражняването на опция за прекратяването на договора от страна на дружеството-лизингополучател;
- сумите, които Дружеството очаква да плати на лизингодателите като гаранции за остатъчна стойност.

Променливите лизингови плащания, които не зависят от индекси или проценти, а са свързани с изпълнение или с използването на основния актив, не са включени в оценката на задължението по лизинг и в актива „право на ползване“. Те се признават като текущи разходи в периода, в който настъпи събитието или обстоятелството, довело до тези плащания и се включват към разходите за външни услуги, в печалбата и загубата за годината.

Лизинговите плащания се дисконтират с лихвения процент, заложен в договора, ако той може да бъде непосредствено определен или с диференциалния лихвен процент на Дружеството, който то би плащало в случай, че заеме финансови средства, необходими за получаването на актив със сходна стойност на актива „право на ползване“, за сходен период от време, при сходно обезпечение и в сходна икономическа среда.

Лизинговите плащания (вноски) съдържат в определено съотношение финансовия разход (лихва) и припадащата се част от лизинговото задължение (главница). Лихвените разходи по лизинга се представят в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината) на Дружеството през периода на лизинга на периодична база, така че да се постигне постоянен лихвен процент за оставащата неизплатена част от главницата по лизинговото задължение, като се представят като „финансови разходи”.

Задълженията по лизинг се представят на отделен ред в отчета за финансовото състояние като дългосрочни или краткосрочни задължения.

Дружеството оценява последващо задължението по лизинг като:

- увеличава балансовата стойност, за да отрази лихвата по задълженията по лизинг;
- намалява балансовата стойност, за да отрази извършените лизингови плащания;
- преоценява балансовата стойност на задълженията по лизинг, за да отрази преоценките или измененията на лизинговия договор;
- гаранциите за остатъчна стойност се преразглеждат и коригират, ако е необходимо към края на всеки отчетен период.

Дружеството преоценява задълженията си по лизинг (при което извършва и кореспондиращи записвания към съответните активи „право на ползване“), когато:

- има промяна в срока на лизинга или е възникнало събитие или обстоятелство, което е довело до промяна в оценката на опцията за закупуване, при което коригираните задължения по лизинг се преизчисляват с коригиран дисконтов процент;
- има промяна в плащанията за лизинг, произтичаща от промяна в индекс или процент или има промяна в сумите, които се очаква да бъдат дължими по гаранции за остатъчна стойност, при което коригираните задължения по лизинг се преизчисляват с непроменения (оригиналния) дисконтов процент (освен когато промяната в лизинговите плащания, произтича от промяна в плаващите лихвени проценти, в този случай се използва коригиран дисконтов процент, който отразява промените в лихвения процент);
- лизинговият договор е изменен и това изменение не е отразено като отделен лизинг, в този случай задължението по лизинг се преизчислява като се базира на срока на променения лизингов договор, дисконтирайки променените лизингови плащания с коригиран дисконтов процент към датата на влизане в сила на изменението.

2.18.2. Лизингодател

Дружеството класифицира всеки от своите лизингови договори като договор за оперативен или договор за финансов лизинг. Когато с договора за лизинг се прехвърлят по същество всички рискове и изгоди от собствеността върху основния актив, той се класифицира като договор за финансов лизинг, всички останали договори се класифицират като договори за оперативен лизинг.

Приходите от наем от оперативните лизинги се признават на линейна база за периода на лизинговия договор и се представят към други доходи от дейността, нетно в отчета за всеобхватния доход. Първоначалните преки разходи, извършени във връзка с постигането на оперативния лизинг, се прибавят към балансовата стойност на основния актив и се признават като разход през срока на лизинговия договор на линейна база.

Основният актив, предмет на лизинговия договор, остава и се представя в отчета за финансовото състояние на Дружеството.

Когато договорът съдържа лизингов и нелизингови компоненти Дружеството прилага МСФО 15, за да разпредели възнаграждението по договора върху всеки компонент.

2.19. Доходи за персонала

Трудовите и осигурителни отношения с работниците и служителите на Дружеството се основават на разпоредбите на Кодекса на труда и на разпоредбите на действащото осигурително законодателство в България.

Краткосрочни доходи

Краткосрочните доходи за персонала под формата на възнаграждения, бонуси и социални доплащания и придобивки (изискуеми в рамките на 12 месеца след края на периода, в който персоналът е положил труд за тях или е изпълнил необходимите условия) се признават като разход в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината) в периода, в който е положен трудът за тях или са изпълнени изискванията за тяхното получаване, и като текущо задължение (след приспадане на всички платени вече суми и полагащи се удръжки) в размер на недисконтираната им сума. Дължимите от Дружеството вноски по социалното и здравно осигуряване се признават като

текущ разход и задължение в недисконтиран размер, заедно и в периода на начисление на съответните доходи, с които те са свързани.

Към датата на годишния финансов отчет Дружеството прави оценка на сумата на очакваните разходи по натрупващите се компенсируеми отпуски, която се очаква да бъде изплатена като резултат от неизползваното право на натрупан отпуск. В оценката се включват приблизителната преценка за разходите за самите възнаграждения и разходите за вноски по задължителното обществено социално и здравно осигуряване, които работодателят дължи върху тези суми.

Дългосрочни доходи при пенсиониране

Планове с дефинирани вноски

Основно задължение на Дружеството в качеството му на работодател е да извършва задължително осигуряване на наетия персонал за фонд "Пенсии", допълнително задължително пенсионно осигуряване (ДЗПО), фонд "Общо заболяване и майчинство" (ОЗМ), фонд "Безработица", фонд "Трудова злополука и професионална болест" (ТЗПБ) и здравно осигуряване. Размерите на осигурителните вноски са регламентирани в Кодекса за социално осигуряване (КСО), както и в Закона за бюджета на ДОО и Закона за бюджета на НЗОК за съответната година. Вноските се разпределят между работодателя и осигуреното лице в съответствие с правилата на Кодекса за социално осигуряване (КСО) в съотношение 60:40 (2020 г.: 60:40).

Тези осигурителни пенсионни планове, прилагани от Дружеството в качеството му на работодател, се основават на българското законодателство, са планове с дефинирани вноски. При тези планове работодателят плаща месечно определени вноски в държавните фонд "Пенсии", фонд "ОЗМ", фонд "Безработица", фонд "ТЗПБ", както и в универсални и професионални пенсионни фондове - на база фиксирани по закон проценти и няма правно или конструктивно задължение да доплаща във фондовете бъдещи вноски в случаите, когато те нямат достатъчно средства да изплатят на съответните лица заработените от тях суми за периода на трудовия им стаж. Аналогични са и задълженията по отношение на здравното осигуряване.

Към Дружеството няма създаден и функциониращ частен доброволен осигурителен фонд.
Дължимите от Дружеството вноски по плановете с дефинирани вноски за социалното и здравно осигуряване се признават като текущ разход в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата), освен ако даден МСФО не изисква тази сума да се капитализира в себестойността на определен актив, и като текущо задължение в недисконтиран размер, заедно и в периода на полагане на труда и на начислението на съответните доходи на наетите лица, с които доходи вноските са свързани.

Планове с дефинирани доходи

Съгласно Кодекса на труда Дружеството в качеството му на работодател в България е задължено да изплаща на персонала си обезщетение в размер на брутното трудово възнаграждение на съответния служител за два месеца при прекратяване на трудовото правоотношение с него поради пенсиониране. В случай, че служителят е придобил в предприятието или в същата група предприятия десет години трудов стаж през последните двадесет години, обезщетението е в размер на брутното трудово възнаграждение за шест месеца. По своите характеристики тези схеми представляват нефондирани планове с дефинирани доходи.

Изчислението на размера на тези задължения налага участието на квалифицирани актюери, за да може да се определи тяхната сегашна стойност към датата на отчета, по която те се представят в отчета за финансовото състояние, а респективно изменението в стойността им - в отчета за всеобхватния доход като:

а) разходите за текущ и минал стаж, разходите за лихва и ефектите от съкращенията и уреждания се признават веднага, в периода, в който възникнат, и се представят в текущата печалба или загуба, по статия „разходи за персонал";

б) ефектите от последващите оценки на задълженията, които по същество представляват актюерски печалби и загуби се признават веднага, в периода, в който възникнат, и се представят към другите компоненти на всеобхватния доход, по статия „последващи оценки на пенсионни планове с дефинирани доходи". Актюерските печалби и загуби произтичат от промени в актюерските предположения и опита.

Към датата на всеки годишен финансов отчет, Дружеството назначава сертифицирани актюери, които издават доклад с техните изчисления относно дългосрочните им задължения към персонала за обезщетения при прекратяване на трудовото правоотношение поради пенсиониране. За целта те прилагат кредитния метод на прогнозните единици. Сегашната стойност на задължението по дефинираните доходи се изчислява чрез дисконтиране на бъдещите парични потоци, които се очаква да бъдат изплатени в рамките на матуритета на това задължение и при използването на лихвените равнища на държавни дългосрочни облигации с подобен срок, котирани в България, където функционира и самото Дружество.

Доходи при напускане

Съгласно разпоредбите на трудовото и осигурително законодателство в България, дружеството в качеството му на работодател има задължение да изплати при прекратяване на трудовия договор на служители, преди пенсиониране, определени видове обезщетения.

Дружеството признава задължения към персонала по доходи при напускане преди настъпване на пенсионна възраст, когато е демонстриран обвързващ ангажимент, на база публично анонсиран план (напр. за преструктуриране), да се прекрати трудовият договор със съответните лица без да има възможност да се отмени, или при формалното издаване на документите в случаите на доброволно напускане. Доходи при напускане, платими повече от 12 месеца, се дисконтират и представят в отчета за финансовото състояние по тяхната сегашна стойност.

Други дългосрочни доходи

Членовете на Съвета на директорите, на които е възложено управлението на Дружеството имат право да получават, освен постоянно възнаграждение, и променливо възнаграждение. При определяне постоянното и променливо възнаграждение се взимат предвид финансовите резултати на Дружеството за последните три финансови години, условията на труд, средният размер на възнагражденията за пълно работно време на работниците и служителите и паричното стимулиране за осъществяване на дейността на Дружеството. Изплащането на разсрочената част от променливото възнаграждение може да става пропорционално, или чрез постепенно нарастване през периода на разсрочване, като 40 % от променливото възнаграждение на изпълнителните директори се разсрочва за период от 3 години. Дружеството признава доходи, платими 12 или повече месеци след края на периода, през който са заработени като други нетекущи задължения на база на тяхната настояща стойност към датата на отчета за финансовото състояние.

2.20. Акционерен капитал и резерви

Неохим АД е акционерно Дружество и е задължено да регистрира в Търговския регистър определен размер на акционерен капитал, който да служи като обезпечение на вземанията на кредиторите на Дружеството. Акционерите отговарят за задълженията на Дружеството до размера на своето акционерно участие в капитала и могат да претендират връщане на това участие само в производство по ликвидация или несъстоятелност.

Дружеството отчита основния си акционерен капитал по номинална стойност на регистрираните в Търговския регистър акции.

Съгласно изискванията на Търговския закон и Устава, Дружеството е длъжно да формира и фонд Резервен (законови резерви), като източници на фонда могат да бъдат:

- най-малко една десета от печалбата, която се отделя, докато средствата във фонда достигнат една десета част от капитала или по-голяма част, предвидена в Устава;
- други източници, предвидени по решение на Общото събрание на акционерите.

Средствата от фонда могат да се използват само за покриване на годишната загуба и на загуби от предходни години. Когато средствата във фонда достигнат определения в Устава минимален размер, средствата над тази сума могат да бъдат използвани за увеличаване на капитала.

Обратно изкупените собствени акции са представени в отчета за финансовото състояние по себестойност (цена на придобиване) като с брутната цена на обратно изкупените акции е намален собственият капитал на Дружеството. Печалбите или загубите от продажбата на обратно изкупени собствени акции се представят директно в собствения капитал на Дружеството в компонента "Неразпределена печалба".

Компонент от последващи оценки на задължение по пенсионни планове с дефинирани доходи е формиран от последващите оценки на задълженията към персонала при пенсиониране, които по същество представляват актюерски печалби и загуби признавани веднага, в периода, в който възникват. Те се представят към другите компоненти на всеобхватния доход, по статия „последващи оценки на пенсионни планове с дефинирани доходи".

2.21. Данъци върху печалбата

Текущите данъци върху печалбата са определени в съответствие с изискванията на българското данъчно законодателство – Закона за корпоративното подоходно облагане. Номиналната данъчна ставка за 2021 г. е 10% (2020 г.: 10%).

Отсрочените данъци върху печалбата се определят чрез прилагане на балансовия метод за определяне на задължението, за всички временни разлики към датата на финансовия отчет, които съществуват между балансовите стойности и данъчните основи на отделните активи и пасиви.

Отсрочените данъчни пасиви се признават за всички облагаеми временни разлики, с изключение на тези, породили се от признаването на актив или пасив, който към датата на стопанската операция не е повлиял върху счетоводната и данъчната печалба/(загуба).

Отсрочените данъчни активи се признават за всички намаляеми временни разлики и за неизползваните данъчни загуби, до степента, до която е вероятно те да се проявят обратно и да бъде генерирана в бъдеще достатъчна облагаема печалба или да се проявят облагаеми временни разлики, от които да могат да се приспаднат тези намаляеми разлики, с изключение на разликите, породили се от признаването на актив или пасив, който към датата на стопанската операция не е повлиял върху счетоводната и данъчната печалба/(загуба).

Балансовата стойност на всички отсрочени данъчни активи се преглежда при изготвяне на годишния отчет за финансово състояние и се редуцира до степента, до която е вероятно те да се проявят обратно и да се генерира достатъчно облагаема печалба или проявяващи се през същия период облагаеми временни разлики, с които те да могат да бъдат приспаднати или компенсирани.

Отсрочените данъци, свързани с обекти, които са отчетени като други компоненти на всеобхватния доход или друга капиталова позиция в отчета за финансовото състояние, също се отчитат директно към съответния компонент на всеобхватния доход или балансова капиталова позиция.

Отсрочените данъчни активи и пасиви се оценяват на база данъчните ставки и основи, които се очаква да се прилагат за периода и типа операции, през които активите се очаква да се реализират, а пасивите - да се уредят (погасят), на база данъчните закони, които са в сила или с голяма степен на сигурност се очаква да са в сила, и по данъчни ставки на държавата (България), в чиято юрисдикция се очаква да се реализира съответният отсрочен актив или пасив.

Отсрочени данъчни активи на Дружеството се представят нетно срещу негови отсрочени данъчни пасиви, когато и доколкото то се явява за тях данъчния платец в съответната юрисдикция (България), и то тогава и само тогава, когато Дружеството има законно право да извършва или получава нетни плащания на текущи данъчни задължения или вземания по данъците върху дохода.

Към 31.12.2020 г. отсрочените данъци върху печалбата на Дружеството са оценени при ставка, валидна за 2021 г., която е в размер на 10%.

2.22. Нетна печалба/(загуба) на акция

Основната печалба /(загуба) на акция се изчислява като се раздели нетната печалба или загуба за периода, подлежаща на разпределение между акционерите, притежатели на обикновени акции, на средно-претегления брой на държаните обикновени акции за периода.

Средно-претегленият брой акции представлява броят на държаните обикновени акции в началото на периода, коригиран с броя на обратно изкупените обикновени акции и на новоиздадените такива през периода, умножен по средно-времевия фактор. Този фактор изразява броя на дните, през които конкретните акции са били държани, спрямо общия брой на дните през периода.

При капитализация, бонус емисия или разделяне, броят на обикновените акции, които са в обръщение до датата на това събитие, се коригира, за да се отрази пропорционалната промяна в броя на обикновените акции в обръщение така, сякаш събитието се е случило в началото на представения най-ранен период.

Нетна печалба на акция с намалена стойност не се изчислява, тъй като няма издадени потенциални акции с намалена стойност.

2.23. Провизии

Провизии се признават, когато Дружеството има настоящо (конструктивно или правно) задължение в резултат на минало събитие, и е вероятно че погасяването/уреждането на това задължение ще породи необходимост от изходящ поток от ресурси на Дружеството. Провизиите се оценяват на база най-добрата приблизителна преценка на ръководството към датата на отчета за финансовото състояние за разходите, необходими за уреждането на съответното задължение.

Приблизителната оценка се дисконтира, когато падежът на задължението е дългосрочен. Когато се очаква част от ресурсите, които ще се използват за уреждане на задължението да бъдат възстановени от трето лице, Дружеството признава вземане, ако е налице висока степен на сигурност

на неговото получаване и стойността му може надеждно да се установи и доход (кредит) по същата позиция в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината), където е представена и самата провизия.

2.24. Правителствено финансиране (дарение от публични институции)

Правителственото финансиране са различни форми на предоставяне на безвъзмездни средства от държавата (местни и централни органи и институции) и/или междуправителствени споразумения и организации.

Правителствено финансиране (дарение от публични институции) се признава първоначално като отсрочен доход (финансиране), когато е налице разумна сигурност, че то ще бъде получено от Дружеството, и че последното е спазило и спазва условията и изискванията по дарението.

Правителствено финансиране (дарение от публични институции), свързано с компенсиране на направени разходи, се признава в текущите печалби и загуби на систематична база за същия период, през който са признати и разходите, или ако е нормативно определено и получено в последващ период – в него.

Правителствено финансиране (дарение от публични институции), свързано с компенсиране на инвестиционни разходи за придобиване на актив, се признава в текущата печалба или загуба на систематична база за целия период на полезен живот на актива, обичайно в размера на призната в разходите амортизация.

2.25. Финансови инструменти

Финансов инструмент е всеки договор, който поражда едновременно както финансов актив в едно предприятие, така и финансов пасив или инструмент на собствения капитал в друго предприятие.

Финансови активи

Първоначално признаване, класификация и оценяване

При първоначалното им признаване финансовите активи се класифицират в три групи, според които те впоследствие се оценяват по амортизирана стойност, по справедлива стойност през другия всеобхватен доход и по справедлива стойност през печалбата или загубата.

Дружеството първоначално оценява финансовите активи по справедлива стойност, а в случай на финансови активи, които не се отчитат по справедлива стойност в печалбата или загубата, се добавят преките разходи по сделката. Изключение са търговските вземания, които не съдържат съществен компонент на финансиране - те се оценяват на база цената на сделката, определена съгласно МСФО 15.

Покупките или продажбите на финансови активи, чиито условия изискват доставка на активите в рамките на даден период от време, установен обикновено с нормативна разпоредба или действаща практика на съответния пазар (редовни покупки), се признават на датата на търгуване (сделката), т.е. на датата, на която Дружството се е ангажирало да закупи или продаде актива.

Класификацията на финансовите активи при първоначалното им признаване зависи от характеристиките на договорните парични потоци на съответния финансов актив и бизнес модела на Дружеството за неговото управление. За да бъде класифициран и оценяван по амортизирана стойност или по справедлива стойност в друг всеобхватен доход, условията на даден финансов актив трябва да пораждат парични потоци, които представляват "само плащания по главницата и лихвата (СПГЛ)" по

неиздължената сума на главницата. За целта се извършва анализ чрез тест на СПГЛ на нивото на инструмента.

Бизнес моделът на Дружеството за управление на финансовите активи отразява начина, по който Дружеството управлява финансовите си активи за генериране на парични потоци. Бизнес моделът определя дали паричните потоци са резултат само на събирането на договорни парични потоци, на продажба на финансовите активи, или и двете.

Дружеството е определило бизнес модел, чиято цел е активите да бъдат държани, за да се съберат договорните парични потоци. Този модел включва паричните средства и еквиваленти и търговските и други вземания.

Последващо оценяване

За целите на последващото оценяване финансовите активи са класифицирани като финансови активи по амортизирана стойност (дългови инструменти) и финансови активи по справедлива стойност през другия всеобхватен доход без рециклиране на комулативните печалби и загуби (капиталови инструменти).

Дружеството оценява финансовите активи по амортизирана стойност когато са удовлетворени и двете условия по-долу:

- финансовият актив се държи и използва в рамките на бизнес модел, имащ за цел неговото държане с оглед получаване на договорните парични потоци от него, и
- условията на договора за финансовия актив пораждат парични потоци на конкретни дати, които представляват само плащания по главницата и лихвите върху неиздължената сума на главницата.

Финансовите активи по амортизирана стойност впоследствие се оценяват на база метода на ефективния лихвен процент (ЕЛП). Те подлежат на обезценка. Печалбите и загубите се признават в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината), когато активът бъде отписан, модифициран или обезценен.

Финансовите активи по амортизирана стойност на Дружеството включват: парични средства и еквиваленти в банки и търговски вземания, вкл. от свързани предприятия.

Дружеството е направило неотменим избор да класифицира в категорията финансови активи по справедлива стойност в другия всеобхватен доход (капиталови инструменти) малцинствените си капиталови инвестиции, които то държи дългосрочно. Тези инструменти не се търгуват на борси и са представени в отчета за финансово състояние към статията „други дългосрочни капиталови инвестиции".

Отписване

Финансов актив (или, когато е приложимо, част от финансов актив или част от група от сходни финансови активи) се отписва от отчета за финансовото състояние на Дружеството когато:

- правата за получаване на паричните потоци от актива са изтекли, или
- правата за получаване на парични потоци от актива са прехвърлени или Дружеството е поело задължението да плати напълно получените парични потоци, без съществена забава, към трета страна чрез споразумение за прехвърляне; при което: или а) Дружеството е прехвърлило в значителна степен всички рискове и ползи от собствеността върху актива; или б) Дружеството нито е прехвърлило, нито е запазило в значителна степен всички рискове и ползи от собствеността върху актива, но не е запазило контрола върху него.

Когато Дружеството е прехвърлило правата си за получаване на парични потоци от актива или е встъпило в споразумение за прехвърляне, то прави оценка на това дали и до каква степен е запазило рисковете и ползите от собствеността. Когато Дружеството нито е прехвърлило, нито е запазило в значителна степен всички рискове и ползи от собствеността върху финансовия актив, нито е прехвърлило контрола върху него, то продължава да признава прехвърления актив до степента на продължаващото си участие в него. В този случай Дружеството признава и свързаното с това задължение. Прехвърленият актив и свързаното задължение се оценяват на база, която отразява правата и задълженията, които Дружеството е запазило.

Продължаващо участие, което е под формата на гаранция върху прехвърления актив, се оценява по по-ниската от: първоначалната балансова стойност на актива и максималната сума на възнаграждението, което може да се изиска Дружеството да изплати.

Обезценка на финансови активи

Дружеството признава коректив (провизия за обезценка) за очаквани кредитни загуби за всички дългови инструменти, които не се отчитат по справедлива стойност през печалбата или загубата. Очакваните кредитни загуби се изчисляват като разлика между договорните парични потоци, дължими съгласно условията на договора, и всички парични потоци, които Дружеството очаква да получи, дисконтирани с първоначалния ефективен лихвен процент. Очакваните парични потоци включват и паричните потоци от продажбата на държаното обезпечение или други кредитни подобрения, които представляват неразделна част от условията на договора.

За изчисляване на очакваните кредитни загуби на *търговските вземания и активите по договори с клиенти* Дружеството е избрало и прилага опростен подход на база матрица за изчисление на очаквани кредитни загуби и не проследява последващите промени в кредитния им риск. При този подход то признава коректив (провизия за обезценка) въз основа на очакваната кредитна загуба за целия срок на вземанията към всяка отчетна дата. Дружеството е разработило и прилага матрица за провизиране, която се базира на историческия опит по отношение на кредитните загуби, коригирани с прогнозни фактори, специфични за длъжниците и за икономическата среда и за които е установена взаимовръзка с процента на кредитните загуби.

За изчислението на очакваните кредитни загуби по паричните средства и еквиваленти в банки, Дружеството прилага общия подход за обезценка, определен от МСФО 9. Съгласно този подход Дружеството прилага “тристепенен“ модел за обезценка въз основа на промени спрямо първоначалното признаване на кредитното качество на финансовия инструмент (актив). За целта се прилага рейтингов модел, като се използват рейтингите на банките, определени от международно признати рейтингови фирми като Moody’s, Fitch, S&P, BCRA и Bloomberg. На тази база, от една страна, се използват публични данни за PD (вероятности за неизпълнение), реферирaщи към рейтинга на съответната банка, а от друга, от промяната на рейтинга на съответната банка, Дружеството оценява наличието на завишен кредитен риск. Загубите при неизпълнение се оценяват съобразно наличието на гарантирани и/или обезпечени суми по банковите сметки.

Финансовите обезценени активи се отписват, когато не съществува разумно очакване за събиране на паричните потоци по договора.

Финансови пасиви

Първоначално признаване, класификация и оценяване

Финансовите пасиви на Дружеството включват търговски и други задължения, заеми и други привлечени средства. При първоначално им признаване финансовите пасиви се класифицират като пасиви по амортизирана стойност. Първоначално всички финансови пасиви се признават по справедлива стойност, а в случая на заеми и привлечени средства и търговски и други задължения, нетно от пряко свързаните разходи по сделката.

Последващо оценяване

Последващото оценяване на финансовите пасиви зависи от тяхната класификация. Обичайно те се класифицират и оценяват по амортизирана стойност.

Получени заеми и други привлечени средства (вкл. задължения към доставчици)

След първоначалното им признаване, Дружеството оценява лихвоносните заеми и привлечени средства по амортизирана стойност, чрез метода на ефективния лихвен процент. Печалбите и загубите се признават в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината), когато съответният финансов пасив се отписва, както и чрез амортизацията на база ефективен лихвен процент.

Амортизираната стойност се изчислява като се вземат под внимание каквито и да било дисконти или премии при придобиването, както и такси или разходи, които представляват неразделна част от ефективния лихвен процент. Амортизацията се включва като "финансов разход" в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината).

Отписване

Финансовите пасиви се отписват, когато задължението бъде погасено, или прекратено, или изтече. Когато съществуващ финансов пасив бъде заменен с друг от същия кредитодател при по същество различни условия, или условията на съществуващ пасив бъдат съществено променени, тази размяна или модификация се третира като отписване на първоначалния пасив и признаване на нов. Разликата в съответните балансови суми се признава в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината).

2.26. Оценяване по справедлива стойност

МСФО 13 се прилага, когато в друг МСФО се изисква или позволява оценяване по справедлива стойност или оповестяване на оценяването по справедлива стойност, както на финансови инструменти, така и на нефинансови позиции. Стандартът не е приложим за операциите с плащане на базата на акции, попадащи в обхвата на МСФО 2 "Плащане на базата на акции", както и по отношение на оценките, които имат някои сходства с оценяването по справедлива стойност, но не представляват такова - като оценката по нетна реализируема стойност в МСС 2 "Материални запаси" или по стойността в употреба в МСС 36 "Обезценка на активи".

Някои от активите и пасивите на Дружеството се оценяват и представят/или само оповестяват по справедлива стойност за целите на финансовото отчитане. Такива са на повтаряща се (ежегодна) база – финансови активи по справедлива стойност през друг всеобхватен доход, определени търговски и други вземания и задължения.

МСФО 13 определя справедливата стойност като цената за продажба на актив или за прехвърляне на пасив при обичайна сделка между пазарни участници към датата на оценяване на основен (или най-изгоден) пазар при текущи пазарни условия. Справедливата стойност според

МСФО 13 е изходяща цена, независимо дали тази цена е непосредствено достъпна за наблюдение или оценена приблизително чрез друга техника на оценяване.

Измерването на справедливата стойност се прави от позицията на предположенията и преценките, които биха направили потенциалните пазарни участници когато те биха определяли цената на съответния актив или пасив, като се допуска, че те биха действали за постигане на най-добра стопанска изгода от него за тях.

При измерването на справедливата стойност на нефинансови активи винаги изходната точка е предположението какво би било за пазарните участници най-доброто и най-ефективно възможно използване на дадения актив.

Справедливата стойност на всички активи и пасиви, които се оценяват и/или оповестяват във финансовите отчети по справедлива стойност, се категоризира в рамките на следната йерархия на справедливите стойности, а именно:

- Ниво 1 – Котирани (некоригирани) пазарни цени на активен пазар за идентични активи или пасиви;
- Ниво 2 – Оценъчни техники, при които се използват входящи данни, които са различни от директно котирани цени, но са пряко или косвено достъпни за наблюдение, вкл. когато котираните цени са обект на значителни корекции; и
- Ниво 3 – Оценъчни техники, при които се използват входящи данни, които в значителната си част са ненаблюдаеми.

На датата на годишния финансов отчет съобразно счетоводната политика на Дружеството се прави от отговорното лице общ анализ на предварително събрана информация за движението в стойностите на активите и пасивите, които подлежат на оценка или оповестяване по справедлива стойност, за типа налични данни и възможните фактори за наблюдаваните промени, и се предлага за одобрение пред изпълнителния директор подхода за измерване на справедливите стойности на съответните активи и пасиви към тази дата.

2.27. Сегментно отчитане

Отчетен сегмент представлява отграничим компонент на Дружеството, който предприема бизнес дейности, от които може да получава приходи и понася разходи (включително приходи и разходи, свързани със сделки с други компоненти на Дружеството), чиито оперативни резултати редовно се преглеждат от ръководството, вземащо главните оперативни решения, при вземането на решения относно ресурсите, които да бъдат разпределени към сегмента и оценяване на резултатите от дейността му и за който е налице отделна финансова информация. Дружеството има един единствен сегмент на отчитане.

2.28. Преценки от определящо значение при прилагане счетоводната политика на Дружеството. Ключови приблизителни оценки и предположения с висока несигурност

2.28.1. Основни ценови фактори. Действащо предприятие

Финансовият отчет на Дружеството е изготвен на база на принципа за действащо предприятие. При оценката на ръководството относно приложението на този принцип са взети предвид следните ключови фактори:

2.28.1.1. Цена на природния газ

Влияние на цената на природния газ върху доходността и отчетените финансови резултати

Природният газ е основна производствена суровина за Дружеството, а цената на природния газ винаги е оказвала съществено влияние върху доходността и отчетените финансови резултати на Дружеството, доколкото основният дял в себестойността на продукцията се формира именно от тази суровина.

Негативни фактори и рискове в предходни периоди

Цената на тази суровина е държавно установявана и регулирана. Това обстоятелство е възпрепятствало ръководството на Дружеството в предходни години да оптимизира разходите за този основен производствен ресурс чрез договаряне на нови доставни цени, които да отразяват движението на международните пазарни цени и/или чрез договаряне за доставки на природна газ от различни доставчици. Поради това Дружеството бе изложено на значителен ценови риск от негативни промени (повишаване) в цените на основната си суровина за производство, върху които не може да повлияе, а това се отразява негативно на структурата на себестойността и обема на изходящите парични потоци.

Положителни промени в механизма за ценообразуване и договарянето на доставки

През месец март 2020 г. бе договорен нов механизъм между „Булгаргаз“ ЕАД и ООО „Газпром експорт“ (Русия) за ценообразуване на доставната цена по хибридна формула, включваща петролна компонента и хъбова пазарна индексация, която е преобладаваща във формулата. Също така, от месец април 2020 г. цената на природния газ за Дружеството вече се променя ежемесечно, като цената е равна на предложената за утвърждаване от Комисията за енергийно и водно регулиране и зависи от посочената по-горе формула, като вече е съпоставима с цената на европейските газови борси. От месец януари 2021 г. в ценообразуването се включват и количества азерски газ. Същевременно, Дружеството вече има различни реални възможности за договаряне на доставки на природен газ, както чрез директни договаряния с доставчици, така и чрез газовия хъб (борса) в България.

В допълнение, в резултат на горепосоченото споразумение между „Булгаргаз“ ЕАД и ООО „Газпром експорт“ (Русия), КЕВР утвърди намаляване на цената на природния газ със задна дата, считано за периода от 05.08.2019 г. до 31.03.2020 г., което също се отрази положително на финансовия резултат на Дружеството за 2020 г..

Дружеството не е изложено на съществен риск от негативни промени в цените на другите суровини и материали, защото съгласно договорните отношения с доставчиците, те са обект на периодичен анализ и обсъждане за преразглеждане и актуализиране спрямо промените на пазара.

2.28.1.2. Цена на квотите за въглеродни емисии

Дружеството е изложено и на ценови риск от цената на квотите за въглеродни емисии. Дружеството управлява този риск като следи ежедневно борсовата цена на квотите. Този процес се следи и управлява текущо.

Значителното нарастване на цената на въглеродните квоти повлиява негативно върху резултатите на дружеството.

Към датата на издаване на отчета, съгласно утвърдените Правила за безплатно разпределение, очакваното количество безплатни квоти за Неохим АД за 2021 г. би било по-малко с около 7,5 % спрямо тези за 2020 г. . Очакванията са безплатните квоти за 2021 г. да бъдат около 62.5% спрямо общо генерираните от дружеството емисии (за 2020 г. те са 67.6%).

Промяна във фаза 4 в сравнение с предходния подход за разпределение на безплатните квоти (фаза 3) е, че разпределението ще зависи от равнището на дейност на инсталациите, а не от капацитета

на същите, т.е повишаване/намаляване на производството ще рефлектира върху количеството на безплатните квоти. Фаза 4 (след 2020 г.) е разделена на два периода от по пет години, при всеки от които ще има отделно разпределение. Към днешна дата е стартиран, но все още не е финализиран процеса на разпределение на безплатни квоти за участниците в първия петгодишен период от фаза 4. Фазата предвижда годишно намаление на безплатните квоти с по 2.2%, но във формулата участват и редица други показатели, поради което на настоящия етап все още не може да се определи какво ще бъде очакваното реално намаление за периода 2021-2030 г. Очакванията на Дружеството са за стъпаловидно намаляване на ползваните безплатни квоти с около 2.2 % всяка година до края на първия период на новата фаза (2025 г.) при запазване на равнището на дейност на инсталациите в рамките на отклонение от 15% . Безплатното разпределение на квоти за втория период 2026-2030 ще бъде обект на верификация на втора базова линия за периода 2019-2023.

2.28.2. ***Изчисление на очаквани кредитни загуби за търговски вземания и парични вземания и еквиваленти.***

Измерването на очакваната кредитна загуба за финансови активи, отчитани по амортизирана стойност (търговски вземания и парични средства и еквиваленти) е област, която изисква използването на сложни модели и съществени предположения за бъдещи икономически условия и кредитно поведение на клиенти и длъжници (например вероятността контрагентите да не изпълнят задълженията си и произтичащите от тях загуби).

За прилагането на тези изисквания ръководството на Дружеството прави редица важни преценки, като: а) определяне на критерии за идентифициране и оценка на значително увеличение на кредитния риск; б) избор на подходящи модели и предположения за измерване на очакваните кредитни загуби; в) формиране на групи от сходни финансови активи (портфейли) за целите на измерването на очакваните кредитни загуби, г) установяване и оценка за корелацията между историческите проценти на просрочие и поведението на определени макропоказатели, за да се отразят ефектите от прогнозите за тях в бъдеще при изчисленията на очакваните кредитни загуби.

За търговските вземания, вкл. от свързани лица

Дружеството използва матрици за провизии за изчислението на очакваните кредитни загуби от търговските вземания. Процентите на провизиите се базират на дните просрочие за групи от различни клиентски сегменти (портфейли), които имат сходни модели на загуба (тип клиент като сектор).

Всяка матрицата за провизии първоначално се основава на детайлни исторически наблюдения за проценти на несъбираемост на вземанията на Дружеството и движението на вземанията по групи просрочия. Обичайно се използват исторически данни поне за три години спрямо датата на финансовия отчет. Допълнително матрицата се калибрира така, че да коригира исторически установените зависимости за кредитните загуби с прогнозната информация, използвайки и вероятностни сценарии. Например, ако се очаква дадени прогнозни икономически условия да се влошат или подобрят през следващата година, което може да доведе до корелационно увеличение на просрочията в даден клиент, историческите проценти на неизпълнение се коригират. Към всяка отчетна дата наблюдаваните исторически проценти на неизпълнение се актуализират и се отчитат ефектите от промените в прогнозните оценки.

Оценката на съотношението между наблюдаваните исторически проценти на неизпълнение, прогнозните икономически условия и очакваните кредитни загуби е съществена счетоводна оценка.

Стойността на очакваните кредитни загуби е чувствителна към промени в обстоятелствата и прогнозните условия. Историческите кредитни загуби на Дружеството и прогнозните икономически условия могат да се отклоняват спрямо действителната несъбираемост в бъдеще.

За паричните средства

За изчислението на очакваните кредитни загуби по паричните средства и еквиваленти в банки, Дружеството прилага общия „триетапен" подход за обезценка, определен от МСФО 9. За целта се прилага модел, базиран на публикуваните рейтинги на банките, определени от международно признати рейтингови фирми като Moody's, Fitch, S&P, BCRA и Bloomberg. На тази база, от една страна, се определят показателите за PD (вероятности за неизпълнение), като се използат публичните данни на PD реферирващи към рейтинга на съответната банка, а от друга, чрез промяната на рейтинга на съответната банка от период в период, Дружеството оценява наличието на завишен кредитен риск. Загубите при неизпълнение се оценяват по формула за изчисление на очакваните кредитни загуби, като се вземат предвид наличие на гарантирани и/или обезпечени суми по съответните банкови сметки.

Ръководството на Дружеството е направило анализ и е установило, че паричните средства и еквиваленти съдържат пренебрежително малка очаквана кредитна загуба клоняща към нула и е приело да не я осчетоводява във финансовия отчет.

2.28.3. Признаване и оценка на провизии

Квоти за емисии на парникови газове

В края на всеки отчетен период, Дружеството отчита емитирани количества квоти за емисии на парникови газове. В случай на реализиран недостиг на квоти, Дружеството признава провизия за настоящото му задължение за предаване на верифицираните квоти. Провизията се остойностява като количеството на недостига (разлика между безплатно отпуснатите квоти, наличните закупени от Дружеството и реално емитираните газове за докладвания период) на квоти, установено чрез специален формуляр – Докладване на годишните емисии, се оценяват по текущи пазарни цени към датата на отчета за финансовото състояние, а промените в размера на задължението се признават в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината).

Депа за производствени отпадъци

Дружеството признава провизия за закриване на депа за производствени отпадъци и рекултивиране на терена, когато едновременно са налице:

- правно задължение по силата на §4, ал.1 от преходните и заключителни разпоредби към Наредба №6 от 27.08.2013 г. и на чл.14 от Директива 1999/31/ЕС за преустановяване на експлоатацията, закриване и/или привеждане на съществуващите депа за отпадъци и
- план за привеждане на депата в съответствие с нормативните изисквания, одобрен като видове дейности, срокове и прогнозируеми стойности от МОСВ, съгласно изискванията на посочената по-горе наредба.

За определяне на размера на провизията Дружеството назначава лицензирани експерти-еколози, които изготвят прогнозна оценка на разходите по видове дейности, необходими за изпълнение на задължението и издават специален доклад и план-сметка. Сумите, които се очаква, че ще бъдат усвоявани за срок, по-дълъг от една година, се дисконтират. Дисконтовият процент се определя на база среден лихвен процент на получените от дружеството дългосрочни инвестиционни кредити.

2.28.4. Обезценка на материални запаси

В края на всяка финансова година Дружеството извършва преглед на състоянието, срока на годност и използваемостта на наличните материалните запаси. При установяване на запаси, за които е преценено, че съществува голяма вероятност да не бъдат реализирани по съществуващата им балансова стойност в следващите отчетни периоди, същите се обезценяват до нетна реализируема стойност.

2.28.5. Актюерски изчисления

При определяне на сегашната стойност на дългосрочните задължения към персонала при пенсиониране са използвани всяка година изчисления на сертифицирани актюери, базирани на предположения за смъртност, темп на текучество на персонала, бъдещо ниво на работни заплати и дисконтов фактор.

2.28.6. Обезценка на инвестиции в дъщерни дружества

Ръководството прави анализ и оценка за наличие на индикатори за обезценка на неговите инвестиции в дъщерни дружества. Като основни индикатори за обезценка се приемат: значително редуциране на обема или преустановяване дейността на Дружеството, в което е инвестирано; отчитане на загуби за по-продължителен период от време, както и отчитане на отрицателни нетни активи или активи под регистрирания основен акционерен капитал.

Тестовете и преценките на ръководството за обезценка на инвестициите са направени през призмата на неговите планове и намерения относно бъдещите икономически изгоди, които се очаква да бъдат получени от дъщерните дружества, вкл. търговски и производствен опит, осигуряване на позиции на чуждестранни пазари, очакванията за бъдещи продажби и пр.

За целта се разработват варианти на прогнози, чрез които се отчитат различните предположения за рискове, несигурности и вероятности за бъдещата реализация на паричните потоци и доходи от тези инвестиции. Всеки от вариантите се анализират внимателно от ръководството и резултатите от тях се претеглят при изчислението на възстановимата стойност на съответната инвестиция.

2.28.7. Обезценка на дълготрайни материални и нематериални активи

В края на всяка финансова година Дружеството извършва преглед за обезценка на дълготрайните материални и нематериалните активи. В резултат на този преглед ръководството преценя дали са налице условия за обезценка и при установяване на такива условия Дружеството отчита разход за обезценка на дълготрайни материални и нематериални активи в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината).

2.28.8. Признаване на данъчни активи

При признаването на отсрочените данъчни активи от ръководството на Дружеството е оценявана вероятността отделните намаляеми временни разлики да имат обратно проявление в бъдеще и възможностите да генерират в перспектива достатъчно данъчни печалби за тяхното компенсиране срещу тези печалби.

През предходните два отчетни периоди Дружеството отчита данъчни загуби, поради което ръководството е преценило, че съществува несигурност дали и доколко в рамките на законовия срок за пренасяне на данъчни загуби (5 години), то ще генерира достатъчна облагаема печалба. Поради това е приложен по-консервативен подход и към 31.12.2019 г. не са признати активи по отсрочени данъци в размер на 1,087 х.лв., свързани с данъчни загуби. Също така към 31.12.2019 г. общо с

натрупване не са признати активи по отсрочени данъци в размер на 2,139 х.лв., свързани с обезценка на инвестиции и вземания от дъщерни дружества, тъй като ръководството е преценило, че не съществува вероятност временната разлика да се прояви в предвидимо бъдеще.

Дружеството признава актив по отсрочени данъци във връзка с амортизации и обезценка на дълготрайни материални и нематериални активи, доколкото е преценило, че няма законово ограничен срок за обратно проявление на временната разлика и, че в бъдеще ще успее да използва тази временнна разлика.

За останалите признавани активи по отсрочени данъци Дружеството прави преглед за обезценка дали не са налице условия за обезценка, доколкото за тях също няма законово ограничен срок за обратно проявление на временната разлика и в бъдеще те ще могат да бъдат приспаднати срещу бъдещи печалби или облагаеми временни разлики.

2.28.9. Свързани с договори за лизинг

При идентифициране и класифициране на лизинг или на лизингов елемент в даден договор, ръководството на Дружеството прави редица важни преценки.

- налице ли е договор за лизинг, в т.ч. дали договорът съдържа идентифициран актив и дали по силата на него се прехвърля правото на контрол над използвания актив за съответния срок на договора;
- определеяне срока на лизинга
- определяне на диференциалния лихвен процент по договорите за лизинг.

Ръководството е направило анализ на сключените наемни договори и е определило, че са налице 12 договора, които съдържат лизинг, както и, че по тях се прехвърля правото на контрол над използвания идентифициран актив за съответния срок на договора. Идентифицираните активи по тези договори са:

- нает офис;
- нает магазин;
- нает паркинг;
- наети вагони;
- наети автомобили – седем договора за наем на леки автомобили;
- телескопичен телехендлер.

При определяне на срока на лизинга ръководството е взело предвид неотменимия период на лизинга, заедно с периодите, по отношение на които съществува опция за удължаване, ако е сигурно, че тя ще бъде упражнена, както и периодите, по отношение на които съществува опция за прекратяване, ако е достатъчно сигурно, че тя ще бъде упражнена. По отношение на тези опции и вероятността за тяхното упражняване или не, ръководството е взело предвид редица фактори като: важността на наетия актив за дейността на Дружеството, разходи, които биха били свързани с прекратяване на договора и определяне на нов актив за нуждите на предприятието, опита до момента с тези активи и с наемодателите и др.п.

За три от договорите за лизинг (офис, магазин, паркинг) Дружеството е определило, че срокът им е договореният в договора срок – 5 г., доколкото: не е договорена опция за удължаване, налице са възможности за предсрочно прекратяване на договора при неплащане, по взаимно съгласние или др. под., но ръководството преценява, че на този етап не планира предсрочно прекратяване. За един от

договорите (вагони) лизинговият срок е преценен от ръководството като двегодишен на база минал опит.

Относно договорите за лизинг на автомобили лизинговият срок е определен на база срокът, посочен в договорите – 60 месеца, като в договорите не е предвидена опция за удължаване.

При настъпване на важно събитие, или съществено изменение в обстоятелствата, които са под контрола на Дружеството и засягат сигурността в упражняването на опциите за удължаване/прекратяване, то прави повторна оценка на срока на договора.

Ръководството е приело, че диференциалният лихвен процент за договорите за лизинг е 2.81%. Този лихвен процент е определен на база анализа на лихвените условия по получени от Дружеството дългосрочни банкови заеми със срок и условия, близки до тези при договорите за лизинг.

Към датата на всеки отчет ръководството на Дружеството извършва преглед за обезценка на активите с право на ползване. Ако са налице индикатори, че възстановимата стойност е по-ниска от тяхната балансова стойност, то последната се изписва до възстановимата стойност на активите.

3. ПРИХОДИ ОТ ДОГОВОРИ С КЛИЕНТИ

Приходите от договори с клиенти включват:

	30.09.2021 *BGN '000*	*30.09.2020* *BGN '000*
Продажби на продукция в страната	113,036	77,786
Продажби на продукция извън страната	79,005	80,429
Приходи от продажби на стоки	17	54
Приходи от продажби на услуги	13	13
	192,071	**158,282**

Продажби на продукция в страната	***30.09.2021*** ***BGN '000***	***30.09.2020*** ***BGN '000***
Амониев нитрат – ЕО тор	101,152	72,967
Амоняк	11,220	3,525
Амонячна вода	282	209
Азотна киселина	130	184
Амониев хидрогенкарбонат	109	106
NPK ес тор	70	147
Натриев нитрат	32	455
Кислород	21	3
Въглероден диоксид	4	174
Други	16	16
	113,036	**77,786**

Продажби на продукция извън страната	***30.09.2021*** ***BGN '000***	***30.09.2020*** ***BGN '000***
Амониев нитрат - ЕО тор	43,935	65,443
Амоняк	33,092	10,611
Амониев хидрогенкарбонат	1,967	2,381
Амонячна вода	11	25
Натриев нитрат	-	1,969
	79,005	**80,429**

Приходите от продажба на услуги в размер на 13 х.лв. представляват предоставени IT услуги (30.09.2020 г. – 13 х.лв.).

Приходите от продажба на стоки в размер на 17 х.лв. са основно продажби на торове, препарати и др. (30.09.2020 г. – 54 х.лв.).

4. ДРУГИ ДОХОДИ ОТ ДЕЙНОСТТА, НЕТНО

	30.09.2021	*30.09.2020*
	BGN '000	***BGN '000***
Приход от намаление на цената на газта за 2019 г.	-	5,275
Приходи от продажба на материали	2,303	1,275
Отчетна стойност на продадени материали	(1,780)	(437)
Печалба от продажба на материали	**523**	**838**
Приходи от продажба на Нетекущи активи, държани за продажба	75	148
Балансова стойност на продадени Нетекущи активи, държани за продажба	(83)	(144)
Печалба от продажба на Активи, държани за продажба	**(8)**	**4**
Приходи от продажба на ДМА	200	201
Балансова стойност на продадени ДМА	(12)	(189)
Печалба от продажба на ДМА	**188**	**12**
Приходи от ликвидация на ДМА	363	345
Излишъци на активи	220	6
Приходи от наеми	219	221
Правителствени финансирания	187	333
Възстановена обезценка	166	804
Транспортни услуги	83	18
Възстановена обезценка на материални запаси	55	-
Изплатени застрахователни обезщетения	54	-
Трудова медицина	34	36
Промишлени услуги	24	29
Приходи от глоби и неустойки	4	-
Бонус от мобилен оператор	3	5
(Загуба) от курсови разлики	(8)	(18)
Други	59	23
	2,166	**7,931**

Правителствените финансирания включват:

- Финансиране за електроенергия в размер на 159 х.лв. (30 септември 2020 г. – 305 х. лв.) - представлява правителствена помощ за намаляване на тежестта, свързана с разходите за енергия от възобновяеми източници, за която Дружеството е кандидатствало по Наредбата за намаляване на тежестта, свързана с разходите за енергия от възобновяеми източници.
- Финансиране по оперативни програми за обекти, свързани с енергийната ефективност на Дружеството в размер на 28 х. лв. (30 септември 2020 г. – 28 х. лв.). (Приложение № 24).

***Продадените активи*, държани за продажба** представляват сгради (апартаменти, гаражи и мазета).

Печалбата от продажба на материали *включва:*	***30.09.2021 BGN '000***	***30.09.2020 BGN '000***
Метален скрап	457	799
Масло отработено	13	12
Други	53	27
	523	**838**

5. РАЗХОДИ ЗА СУРОВИНИ И МАТЕРИАЛИ

Разходите за материали включват:	***30.09.2021 BGN '000***	***30.09.2020 BGN '000***
Основни суровини и материали	109,463	81,493
Горива и енергия	10,984	9,408
Резервни части	833	621
Спомагателни материали	785	812
Други материали	170	124
	122,235	**92,458**

Основните суровини и материали включват:	***30.09.2021 BGN '000***	***30.09.2020 BGN '000***
Природен газ	103,222	73,195
Амбалаж	2,831	3,445
Благородни метали	1,056	1,138
Омаслители	758	815
Магнезит	640	844
Метилдиетаноламин	288	325
Натриева основа	233	308
Сярна киселина	149	136
Катализатори	76	120
Вар негасена	42	59
Магнезиев карбонат	42	58
Диамониев фосфат	24	27
Антипенител	22	37
Калиев хлорид	16	35
Моноамониев фосфат	5	38
Калциев карбонат	1	4
Сода калцинирана	-	764
Други суровини и материали	58	145
	109,463	**81,493**

6. РАЗХОДИ ЗА ВЪНШНИ УСЛУГИ

Разходите за външни услуги включват:	***30.09.2021 BGN '000***	***30.09.2020 BGN '000***
Транспорт	4,804	7,133
Ремонт на ДМА	2,770	2,910
Морско навло	1,518	3,763
Охрана	900	900
Застраховки	823	905
Данъци и такси	557	407
Пожарна безопасност	539	539
Обработка на товари	490	661
Почистване и озеленяване	305	226
Хамалие и пристанищни разходи	261	521
Абонаментно обслужване и технически контрол	213	445
Банкови такси	201	132
Комуникация	166	67
Консултантски услуги	105	128
Спедиторски услуги	89	25
Стоков контрол	48	33
Оползотворяване/обезвреждане на отпадъци	50	51
Курсове квалификация	6	6
Лизинг	6	6
Граждански договори и хонорари	8	35
Демюрейдж	-	11
Демонтаж на сгради и съоръжения	1	104
Други услуги	158	152
	14,018	**19,160**

7. РАЗХОДИ ЗА ПЕРСОНАЛА

Разходите за персонала включват:	***30.09.2021 BGN '000***	***30.09.2020 BGN '000***
Възнаграждения	14,492	14,245
Социални осигуровки	3,040	2,989
Предоставена храна на персонала	886	708
Начислени суми за дългосрочни задължения на персонала	254	231
	18,672	**18,173**

8. ДРУГИ РАЗХОДИ ЗА ДЕЙНОСТТА

Другите разходи за дейността включват:	***30.09.2021*** ***BGN '000***	***30.09.2020*** ***BGN '000***
Отписани въглеродни емисии (квоти за вредни газове - т.г.)	16,979	6,530
Провизия за въглеродни емисии (квоти за вредни газове - т.г.) (Приложение № 23)	1,423	555
Ценова разлика при покупка в текущия период на провизирани квоти за вредни емисии	(3,831)	1,209
Провизия за въглеродни емисии (квоти за вредни газове - м.г.)	-	(1,588)
Разходи за въглеродни емисии	**14,571**	**6,706**
Възнаграждение на членове на СД –юридически и физически лица	135	101
Отписване на нететущи активи	63	65
Представителни мероприятия	24	7
Отчетна стойност на продадени стоки	12	18
Липса и брак на материали и продукция	10	17
Непризнат данъчен кредит по ДДС	7	38
Командировки	3	22
Глоби и неустойки по договор за природен газ	1	261
Санкции за замърсяване на околната среда	-	37
Други	7	8
	262	**574**
	14,833	**7,280**

9. ФИНАНСОВИ РАЗХОДИ

Финансовите разходи представляват:	***30.09.2021*** ***BGN '000***	***30.09.2020*** ***BGN '000***
Разходи за лихви по получени банкови заеми	190	323
Разходи за лихви на активи с право на ползване	25	17
	215	**340**

ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ ИНДИВИДУАЛНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ КЪМ 30.09.2021 ГОДИНА

10. ИМОТИ, МАШИНИ, ОБОРУДВАНЕ

	Земи и сгради		*Машини, съоръжения и оборудване*		*Транспортни средства*		*Други*		*Разходи за придобиване и аванси*		*Общо*	
	2021	*2020*	*2021*	*2020*	*2021*	*2020*	*2021*	*2020*	*2021*	*2020*	*2021*	*2020*
	BGN '000	*BGN '000*	*BGN '000*	*BGN '000*	*BGN '000*	*BGN '000*	*BGN '000*	*BGN '000*	*BGN '000*	*BGN '000*	*BGN '000*	*BGN '000*
Отчетна стойност												
Салдо на 1 януари	**24,509**	**24,783**	**183,524**	**178,215**	**9,782**	**8,698**	**1,149**	**1,161**	**521**	**3,044**	**219,485**	**215,901**
Придобити	-	-	-	-	581	1,166		-	2,042	3,535	2,623	4,701
Отписани	(47)	(1)	(214)	(692)	(221)	(82)	(2)	(29)	(850)	(6,058)	(1,334)	(6,862)
Трансфер към Нетекущи активи, държани за продажба	(105)	(313)	-	-	-	-	-	-	-	-	(105)	(313)
Трансфер от разходи за придобиване	-	40	843	6,001	-	-	7	17	-	-	850	6,058
Салдо на 30 септември 2021	**24,357**	**24,509**	**184,153**	**183,524**	**10,142**	**9,782**	**1,154**	**1,149**	**1,713**	**521**	**221,519**	**219,485**
Натрупана амортизация и обезценка												
Салдо на 1 януари	**12,434**	**11,340**	**127,893**	**118,893**	**7,996**	**7,612**	**1,101**	**1,094**	**15**	**61**	**149,439**	**139,000**
Начислена амортизация за годината	515	809	6,805	9,126	394	466	22	34	-	-	7,736	10,435
Начислена обезценка	-	356	-	499	-	-	-	1	-	-	-	856
Трансфер към Нетекущи активи, държани за продажба	(22)	(71)	-	-	-	-	-	-	-	-	(22)	(71)
Отписана обезценка	-	-	(75)	(56)	-	-	-	-	-	(46)	(75)	(102)
Отписана амортизация	(27)	-	(85)	(569)	(221)	(82)	(3)	(28)	-	-	(336)	(679)
Салдо на 30 септември 2021	**12,900**	**12,434**	**134,538**	**127,893**	**8,169**	**7,996**	**1,120**	**1,101**	**15**	**15**	**156,742**	**149,439**
Балансова стойност на 30 септември 2021	**11,457**	**12,075**	**49,615**	**55,631**	**1,973**	**1,786**	**34**	**48**	**1,698**	**506**	**64,777**	**70,046**
Балансова стойност на 1 януари	**12,075**	**13,443**	**55,631**	**59,322**	**1,786**	**1,086**	**48**	**67**	**506**	**2,983**	**70,046**	**76,901**

Към 30 септември 2021 дълготрайните материални активи на Дружеството включват земи на стойност 3,630 х. лв. (31 декември 2020: 3,630 х. лв.) и сгради с балансова стойност 7,827 х. лв. (31 декември 2020: 8,445 х. лв.).

Към 30 септември 2021 в състава на сградите са включени апартаменти, гаражи и мазета, за които ръководството на Дружеството има взето принципно решение за продажба, но няма яснота дали и в рамките на какъв времеви период същите ще могат да бъдат продадени, с балансова стойност в размер на 354 х.лв. (31 декември 2020: 443 х. лв.).

Към 30 септември 2021 в състава на дълготрайните материални активи са включени активи, които са амортизирани напълно, но продължават да се използват в стопанската дейност с отчетна стойност 54,979 х. лв. (31 декември 2020: 50,556 х. лв.).

Към 30 септември 2021 има учредена договорна ипотека на недвижими имоти с балансова стойност 4,551 х. лв. (31 декември 2020: 4,803 х. лв.) и залог на машини и съоръжения с балансова стойност 8,444 х. лв. (31 декември 2020: 9,458 х. лв.) като обезпечение по ползвани банкови кредити (Приложение № 21).

Към 30 септември 2021 г. разходите за придобиване на дълготрайни активи включват предоставени аванси на доставчици в размер на 42 х. лв. (31 декември 2020 г.: 189 х.лв.) и открити проекти за 1,656 х.лв. (31 декември 2020 г.: 317 х.лв.).

Откритите проекти са както следва:	***30.09.2021*** ***BGN '000***	***31.12.2020*** ***BGN '000***
Ремонт на жп прелез с дистанционно у-ние	208	-
Монтаж на компресор, тръбопроводи, цех 620	201	-
Контактен апарат 2	168	-
Система за измерване на азотна киселина ц. 151	126	-
Монтаж на допълнителна коминна тарелка	119	
Система за измерване на азотна киселина ц. 630	115	-
Тръбопровод ЗА OASE/BASF	113	-
Подмяна на помпа за азотна киселина Н-30/3	91	91
Обваловка на сборник Е-46	78	-
Плавно регулиране на изходящата температура на азотоводородна смес	71	-
Изграждане на система за управление на човешките ресурси на база програмен продукт BORA BUSINESS SUITE	70	70
Отчистващо съоръжение за газообразен амоняк от машинно масло	38	-
Обваловка на баците за тъмен и светъл разтвор	37	-
Модернизация на системата за регулиране на оборотите на турбокомпресор поз. 403 в цех 608	22	22
Подмяна на операторска станция към контролер S7-400 Siemens-	-	30
Други обекти	214	119
Обезценка на разходи за придобиване на ДМА	(15)	(15)
	1,656	**317**

11. НЕМАТЕРИАЛНИ АКТИВИ

	Софтуери
Отчетна стойност	
Към 1 януари 2020	**1,073**
Придобити	6
Отписани	-
31 декември 2020	**1,079**
Придобити	5
Отписани	-
30 септември 2021	**1,084**
Натрупана амортизация и обезценка	
Към 1 януари 2020	**998**
Начислена амортизация за годината	43
Отписана амортизация	-
31 декември 2020	**1,041**
Начислена амортизация	20
Отписана амортизация	-
30 септември 2021	**1,061**
Балансова стойност към 31 декември 2020	**38**
Балансова стойност към 30 септември 2021	**23**

Емисии за парникови газове

До 30.09.2021 г. Дружеството е закупило 191 х. квоти емисии на стойност 13,266 х.лв. (през 2020 г.: 295 х. квоти емисии на стойност 13,482 х.лв.).

	30.09.2021 BGN '000	***31.12.2020 BGN '000***
Салдо в началото на годината	-	-
Новопридобити	13,266	13,483
Отписани на текущ разход (Приложение № 8)	(13,148)	(11,558)
Отписани във връзка с провизия (Приложение № 8)	(118)	(1,925)
Салдо в края на периода	-	-

12. АКТИВИ „ПРАВО НА ПОЛЗВАНЕ“

Дружеството има неотменими ангажименти по лизингови договори и признава активи „право на ползване“:

	Недвижими имоти	*Транспортни средства*	*Общо*
	BGN ‘000	*BGN ‘000*	*BGN ‘000*
Отчетна стойност			
Салдо на 1 януари 2020 г	**519**	**1,021**	**1,540**
Увеличения/придобити	-	559	559
Намаления/отписани	-	(50)	(50)
Салдо на 31 декември 2020	**519**	**1,530**	**2,049**
Увеличения/придобити	-	774	774
Намаления/отписани	-	(620)	(620)
Салдо на 30 септември 2021	**519**	**1,684**	**2,203**
Натрупана амортизация			
Салдо на 1 януари 2020 г	**90**	**424**	**514**
Начислена амортизация за годината	91	445	536
Отписана амортизация	-	(50)	(50)
Салдо на 31 декември 2020	**181**	**819**	**1,000**
Начислена амортизация за годината	69	451	520
Отписана амортизация	-	(620)	(620)
Салдо на 30 септември 2021	**250**	**650**	**900**
Балансова стойност на 1 януари 2020 г.	**338**	**711**	**1,049**
Балансова стойност на 30 септември 2021 г.	**269**	**1,034**	**1,303**

Лизингови дейности на дружеството

Дружеството наема недвижими имоти (офис, магазин и паркинг) и транспортни средства (автомобили и релсови превозни средства). Лизинговите активи не могат да бъдат използвани като обезпечения по други договори.

13. ИНВЕСТИЦИИ В ДЪЩЕРНИ ДРУЖЕСТВА

Име на дружеството	*Местонахождение на регистрация*	*Балансова стойност*	*% на участие*	*Балансова стойност*	*% на участие*
		30.09.2021		***31.12.2020***	
		BGN '000		***BGN '000***	
Неохим Таръм ООД	Турция	83	99.92	83	99.92
Неохим Протект ЕООД	България	5	100	5	100
		88		**88**	

- Неохим Таръм ООД, гр. Одрин - Турция - внос, износ и вътрешна търговия на всички видове химически торове. Дата на придобиване – 15 октомври 2012. Дружеството е придобито чрез учредяване. Неохим Таръм ООД е правоприемник на Неохим Гюбре ООД, което е заличено и престава да съществува като е влято в Неохим Таръм ООД на 17.09.2018 г.
- Неохим Протект ЕООД, гр. Димитровград - охрана на имуществото на юридически лица, сгради, помещения и стопански офиси, охрана на физически лица и тяхното имущество и други. Дата на придобиване – 24 април 2002.

14. МАТЕРИАЛНИ ЗАПАСИ

	30.09.2021	***31.12.2020***
	BGN '000	***BGN '000***
Материали	19,662	19,239
Незавършено производство	2,151	2,969
Готова продукция	806	300
Стоки	10	6
Основни материали на път	-	503
	22,629	**23,017**

Материалите включват:	***30.09.2021***	***31.12.2020***
	BGN '000	***BGN '000***
Благородни метали	7,167	7,993
Резервни части и лагери	5,879	5,391
Спомагателни материали	3,331	3,442
Основни материали	1,503	1,371
Амбалажни материали	1,174	668
Катализатори	129	4
Автомобилни гуми	31	35
Други материали	448	335
	19,662	**19,239**

Основни материали	***30.09.2021 BGN '000***	***31.12.2020 BGN '000***
Магнезит	381	312
Калиев хлорид	287	455
Метилдиетаноламин	260	30
Моноамониев фосфат	127	8
Омаслител	91	171
Калциев карбонат	58	59
Химикали катализатори	45	45
Натриева основа	17	28
Вар негасена	15	23
Амониев сулфат	1	-
Други	221	240
	1,503	**1,371**

Готова продукция	***30.09.2021 BGN '000***	***31.12.2020 BGN '000***
Амониев нитрат – ЕО тор	788	69
Амонячна вода	10	18
Амониев хидрогенкарбонат	8	204
Натриев нитрат – технически	-	5
Други	-	4
	806	**300**

Незавършено производство	***30.09.2021 BGN '000***	***31.12.2020 BGN '000***
Амоняк	1,649	2,709
Азотна киселина	288	206
Амониев нитрат – плав	48	12
Други	166	42
	2,151	**2,969**

Към 30 септември 2021 има учредени залози като обезпечение по ползвани банкови кредити върху следните материални запаси:

- Благородни метали – 7,167 х. лв. (31 декември 2020: 7,993 х. лв.);
- Готова продукция (амониев нитрат) – 788 х. лв. (31 декември 2020: 69 х. лв.);
- Незавършено производство (амоняк) – 1,649 х. лв. (31 декември 2020: 2,260 х. лв.).

15. ВЗЕМАНИЯ ОТ СВЪРЗАНИ ЛИЦА

	30.09.2021 *BGN '000*	*31.12.2020* *BGN '000*
Вземания по продажби във валута	2,161	2,380
Провизия за обезценка за очаквани кредитни загуби на вземания във валута	(2,109)	(2,109)
Вземания по продажби в лева	19	149
Провизия за обезценка за очаквани кредитни загуби на вземания в лева	(1)	(139)
	70	**281**

Дружеството е определило обичаен период за плащане на вземанията от дъщерни дружества до 270 дни, а с другите свързани лица – 20 дни.

16. ТЪРГОВСКИ ВЗЕМАНИЯ

	30.09.2021 *BGN '000*	*31.12.2020* *BGN '000*
Вземания по продажби от клиенти в чужбина	881	2,228
Провизия за обезценка на очаквани кредитни загуби на вземания от клиенти в чужбина	(274)	(302)
Вземания по продажби от клиенти в страната	64	118
Провизия за обезценка на очаквани кредитни загуби на вземания от клиенти в страната	(2)	(2)
	669	2,042
Предоставени аванси за доставка от страната	978	3,862
Обезценка на предоставени аванси за доставка от страната	(7)	(7)
Предоставени аванси за доставка от чужбина	124	677
Обезценка на предоставени аванси за доставка от чужбина	-	-
	1,764	**6,574**

17. ДРУГИ ВЗЕМАНИЯ И ПРЕДПЛАТЕНИ РАЗХОДИ

Другите вземания и предплатени разходи включват:

	30.09.2021 *BGN '000*	*31.12.2020* *BGN '000*
Платени депозити	569	401
Предплатени разходи	419	599
Вземания по оперативна програма	61	26
Съдебни и присъдени вземания	11	11
Обезценка на съдебни и присъдени вземания	(1)	(1)
Други	16	13
	1,075	**1,049**

Предплатените разходи се състоят от:

	30.09.2021 *BGN '000*	*31.12.2020* *BGN '000*
Застраховки	294	513
Финансови разходи	67	46
Абонаменти	58	39
Други	-	1
	419	**599**

Предплатените финансови разходи представляват еднократнна комисионна по разрешена краткосрочна кредитна линия по револвиращ кредит в размер на до 30,000 х.лв. Към 30.09.2021 г. Дружеството няма задължения по краткосрочни банкови заеми (31 декември 2020: няма); (Приложение №25).

18. ПАРИЧНИ СРЕДСТВА И ПАРИЧНИ ЕКВИВАЛЕНТИ

	30.09.2021 *BGN '000*	*31.12.2020* *BGN '000*
Разплащателни сметки	47,251	17,474
Парични средства в каса	24	16
Парични средства и парични еквиваленти посочени в отчета за паричните потоци	**47,275**	**17,490**

19. НЕТЕКУЩИ АКТИВИ, ДЪРЖАНИ ЗА ПРОДАЖБА

Като Нетекущи активи, държани за продажба Дружеството отчита сгради (апартаменти, гаражи и мезета), за които през 2019 г. е взето решение от Съвета на директорите да бъдат продадени и, за които продажбата е преценена с висока степен на вероятност.

	Сгради 2021 BGN '000	*Сгради 2020 BGN '000*
Отчетна стойност		
Салдо на 1 януари	**-**	**169**
Трансфер от Имоти, машини и оборудване	105	313
Продадени активи	(105)	(482)
Салдо на 30 септември 2021	**-**	**-**
Натрупана амортизация		
Салдо на 1 януари	**-**	**25**
Трансфер от Имоти, машини и оборудване	22	71
Отписана амортизация на продадени активи	(22)	(75)
Отписана обезценка	-	(21)
Салдо на 30 септември 2021	**-**	**-**
Балансова стойност на 1 януари 2020 г.	**-**	**-**
Балансова стойност на 30 септември 2021 г.	**-**	**-**

20. КАПИТАЛ И РЕЗЕРВИ

Основен акционерен капитал

Към 30 септември 2021 регистрираният акционерен капитал на Неохим АД възлиза на 2,654 х. лв., разпределен в 2,654,358 обикновени поименни акции с право на глас, получаване на дивидент и ликвидационен дял с номинална стойност на акция 1 лв.

Обратно изкупените собствени акции са 68,394 броя в размер на 3,575 х. лв. (31 декември 2020: 68,394 бр. – 3,575 х. лв.).

Законовите резерви (фонд Резервен) са формирани от разпределение на печалбата, съгласно изискванията на Търговския закон и Устава на Дружеството.

Компонентът от преизчисление на задължение към персонала при пенсиониране е формиран във връзка с изискванията на МСС 19 (Приложение № 2.19).

21. ДЪЛГОСРОЧНИ БАНКОВИ ЗАЕМИ

	30.09.2021 BGN '000	*31.12.2020 BGN '000*
Дългосрочни задължения по банкови заеми		
Банкови заеми	2,756	2,756
Разсрочени такси за управление и администриране на заеми	(10)	-
	2,746	**2,756**
Краткосрочна част на дългосрочни банкови заеми		
Банкови заеми	657	2,632
Разсрочени такси за управление и администриране на заеми	(4)	(20)
	653	**2,612**
Общо задължения по лихвени заеми	**3,399**	**5,368**

Заем	*30.09.2021*	*31.12.2020*	*Договорена*	*Падеж*	*Годишен лихвен процент*
	х. лв.	*х. лв.*	*сума във валута*		
1	2,297	3,161	3,460 х. лв	20.09.2023	ОДИ* плюс 1.90% минимум 1.90%
2	1,102	2,207	5,900 х. лв	20.06.2022	ОДИ* плюс 1.90% минимум 1.90%
	3,399	**5,368**			

**ОДИ – Осреднен депозитен индекс*

Средствата са отпуснати основно за ремонти и обновяване на производствените инсталации за амоняк и за изграждане на обект „Покрита площ за временно съхранение на химични продукти, опаковани минерални торове и товаро-разтоварни дейности“ в Дружеството.

Дългосрочните и краткосрочни заеми (Приложение № 21 и 25) са обезпечени със следните активи, собственост на Дружеството:

- недвижими имоти с балансова стойност 4,551 х. лв. (31 декември 2020: 4,803 х. лв.) (Приложение №10);
- оборудване с балансова стойност 8,444 х. лв.(31 декември 2020: 9,458 х. лв.) (Приложение № 10).
- благородни метали с балансова стойност 7,167 х. лв.(31 декември 2020: 7,993 х. лв.) (Приложение № 14).
- готова продукция – амониев нитрат с балансова стойност 788 х. лв.(31 декември 2020: 69 х. лв.) (Приложение № 14).
- незавършено производство – амоняк с балансова стойност 1,649 х. лв.(31 декември 2020: 2,260 х. лв.) (Приложение № 14).
- постъпления от бъдещи вземания по сключени договори за продажба на стойност до 60,000 х. лв. (31 декември 2020: 60,000 х. лв.).

22. ЛИЗИНГ

В отчета за финансовото състояние правата за ползване на автомобили, недвижими имоти и релсови превозни средства са представени към статията Активи „право на ползване“.

Задължения по лизинг	***30.09.2021 BGN '000***	***31.12.2020 BGN '000***
Текущи	197	475
Нетекущи	1,116	597
	1,313	**1,072**

23. ПРОВИЗИИ

	Провизия за въглеродни емисии		***Провизия за рекултивация***		***Общо***	
	30.09.2021 BGN '000	***31.12.2020 BGN '000***	***30.09.2021 BGN '000***	***31.12.2020 BGN '000***	***30.09.2021 BGN '000***	***31.12.2020 BGN '000***
Салдо 1 януари	**118**	**3,513**	**559**	**42**	**677**	**3,555**
Начислени	1,423	118	-	519	1,423	637
Освободени	(118)	(3,513)	-	(2)	(118)	(3,515)
Салдо в края на периода	**1,423**	**118**	**559**	**559**	**1,982**	**677**
в т.ч. дългосрочна част	-	-	*553*	*553*	***553***	***553***
в т.ч. краткосрочна част	*1,423*	*118*	*6*	*6*	***1,429***	***124***

Провизиите включват:

- провизии за рекултивация включва:
  - провизия по задължение за привеждането в съответствие /закриване/ на депа за отпадъци и за рекултивация и мониторинг на тези закрити депа. Провизията за ползвани депа от Дружеството в предходни периоди (основно разходи за мониторинг), определена на база експертна оценка за размера на очакваните разходи по изпълнение на задължението, е в размер на 60 х. лв., а настоящата стойност към 30.09.2021 г., по която същата е представена в отчета за финансовото състояние е в размер на 41 х. лв (31.12.2020 г.: 41 х.лв).
  - провизия за закриване и рекултивация на ново „Депо за опасни и производствени неопасни твърди отпадъци на територията на „Неохим“ АД, което Дружеството ползва от 2020 г. Стойността на провизията, за размера на очакваните разходи по изпълнение на задължението за ново депо, е определена на база експертна оценка и е в размер на 829 х. лв., а настоящата стойност, по която същата е представена в

отчета за финансовото състояние към 30.09.2021 г. е в размер на 518 х. лв. (31.12.2020 г.: 518 х.лв.). Съгласно изготвения план съществената част от изходящите парични потоци ще бъдат направени през 2030 и 2047 г., съответно 272 х.лв. и 426 х.лв.

- Настоящата стойност на провизията за всички депа е изчислена на база сегашната стойност на всички бъдещи парични плащания, дисконтирана с лихвен процент 2.45%;

- провизия по задължение към МОСВ за въглеродни емисии към 30.09.2021 – 1,423 х.лв. (31 декември 2020: 118 х.лв.);

Като други дългосрочни вземания Дружеството отчита преведени към 30.09.2021 г. 32 х.лв. по открита сметка за чужди средства от РИОСВ Хасково (31.12.2020: 18 х.лв.). Преводите (отчисленията) са във връзка със започналата през 2020 г. експлоатация на Депо за опасни и производствени неопасни твърди отпадъци на територията на „Неохим“ АД. Превежданите суми представляват обезпечения, които са съгласно изискванията на “Наредба №7 за реда и начина за изчисляване и определяне размера на обезпеченията и отчисленията, изисквани при депониране на отпадъци“ и ще бъдат използвани от Дружеството при извършването на дейностите по рекултивация и мониторинг.

24. ПРАВИТЕЛСТВЕНИ ФИНАНСИРАНИЯ

Полученото финансиране е по оперативни програми за обекти, свързани с енергийната ефективност на Дружеството и е на стойност 476 х. лв. (31 декември 2020 г. – 476 х. лв.). Признатият приход от финансирания до 30 септември 2021 г. - 429 х. лв. и финансирания, които ще бъдат признати като приход през следващи отчетни периоди - 47 х. лв.

	30.09.2021 BGN '000	*31.12.2020 BGN '000*
До 1 година (краткосрочна част) (Приложение № 31)	9	37
Над 1 година (дългосрочна част)	38	38
	47	**75**

Краткосрочната част от финансиранията ще бъде призната като текущ приход през следващите 6 месеца от датата на отчета за финансовото състояние и е представена в Други текущи задължения (Приложение № 31).

25. КРАТКОСРОЧНИ БАНКОВИ ЗАЕМИ

Дружеството има разрешена кредитна линия по револвиращ кредит в размер на до 30,000 х.лв., със срок до 20.04.2022 г., при лихвен процент – ОДИ (осреднен депозитен индекс) плюс надбавка, минимум – 1.10%, в зависимост от размера на усвоения кредит.

Предоставеното обезпечение по заемите е оповестено в Приложение № 21.

26. ПАСИВИ ПО ДОГОВОРИ С КЛИЕНТИ

	30.09.2021	*31.12.2020*
	BGN '000	***BGN '000***
Пасиви по договори с клиенти (свързани лица)	10,212	9,162
Пасиви по договори с клиенти от страната (други)	50	55
Пасиви по договори с клиенти от чужбина във валута	1,000	422
	11,262	**9,639**

Пасивите по договори с клиенти от страната и чужбина са основно за доставка на готова продукция.

27. ТЪРГОВСКИ ЗАДЪЛЖЕНИЯ

	30.09.2021	*31.12.2020*
	BGN '000	***BGN '000***
Доставчици от страната	4,033	2,814
Доставчици от чужбина	266	925
	4,299	**3,739**

Дружеството няма просрочени търговски задължения.

28. ЗАДЪЛЖЕНИЯ КЪМ СВЪРЗАНИ ПРЕДПРИЯТИЯ

Задълженията към свързани предприятия в размер на 259 х.лв. (31 декември 2020 г.: 247 х. лв.) са за доставени материали, горива и услуги. Те са в лева, текущи и безлихвени. Дружеството няма просрочени търговски задължения към свързани лица.

Дружеството има задължение по лизингови договори към свързано лице – акционер, посочено в Приложение № 22 и 33.

29. ЗАДЪЛЖЕНИЯ КЪМ ПЕРСОНАЛА И ЗА СОЦИАЛНО ОСИГУРЯВАНЕ

	30.09.2021	*31.12.2020*
	BGN '000	***BGN '000***
Задължения към персонала в т.ч.:	1,238	1,319
Текущи задължения	*1,031*	*1,112*
Начисления за неползвани компенсируеми отпуски	*207*	*207*
Задължения по социалното осигуряване в т.ч.:	500	742
Текущи задължения	*452*	*694*
Начисления за неползвани компенсируеми отпуски	*48*	*48*
	1,738	**2,061**

30. ЗАДЪЛЖЕНИЯ ЗА ДАНЪЦИ

	30.09.2021 *BGN '000*	*31.12.2020* *BGN '000*
Задължение за данък по ЗДДФЛ	230	316
ДДС	2,596	48
Други	158	30
	2,984	**394**

Задълженията за данъци са текущи.

До датата на издаване на този отчет в Дружеството са извършени ревизии и проверки, както следва:

- ДДС – до 30 юни 2013;
- Корпоративен данък – до 31 декември 2012;
- Данък по чл.194,195 от ЗКПО – до 31 декември 2012;
- Данък по чл.204 от ЗКПО – до 31 декември 2012;
- Национален осигурителен институт – до 31 март 2009;
- Агенция „Митници“ – задължение за акциз на природен газ – до 29 февруари 2016;
- Агенция „Митници“ – задължение за акциз на ел.енергия – до 5 юни 2016.

Данъчна ревизия се извършва в петгодишен срок от изтичане на годината, през която е подадена данъчната декларация за съответното задължение. Ревизията потвърждава окончателно данъчното задължение на съответното дружество - данъчно задължено лице, освен в изрично предвидените от законодателството случаи.

31. ДРУГИ ТЕКУЩИ ЗАДЪЛЖЕНИЯ

Другите текущи задължения включват:	*30.09.2021* *BGN '000*	*31.12.2020* *BGN '000*
Задължения по възнаграждения на чуждестранни и местни лица	339	255
Получени гаранции	236	386
Задължения за такса водоползване	115	153
Задължение за дивидент	608	71
Удръжки от работните заплати	59	70
Получени депозити от клиенти	70	59
Правителствени финансирания (Приложение № 24)	9	37
Други задължения	200	170
	1,636	**1,201**

Получените гаранции в размер на 236 х.лв. (31 декември 2020 г.: 386 х.лв.) представляват гаранции от членовете на Съвета на директорите, за строително-монтажни работи, за амбалаж и други.

Други дългосрочни задължения в размер на 1 х. лв. (31 декември 2020 г.: 1 х. лв.) представляват част от начислено еднократно допълнително възнаграждение на изпълнителния директор, разсрочено за изплащане след 31.12.2021 г. съгласно решение на Съвета на директорите. Краткосрочната част на това възнаграждение, в размер на 9 х.лв е включена като други текущи задължения в *„Задължения по възнаграждения на чуждестранни и местни лица“.*

32. УСЛОВНИ ЗАДЪЛЖЕНИЯ И АНГАЖИМЕНТИ

Предоставени гаранции

Към 30 септември 2021 г. Дружеството е учредило в полза на търговски партньори банкови гаранции в размер на 212 х. лв. (31 декември 2020 г.: 238 х. лв.). Предоставеното обезпечение е оповестено в Приложение №21.

33. СДЕЛКИ СЪС СВЪРЗАНИ ЛИЦА

Свързани лица на Дружеството са както следва:

Свързани лица	**Вид на свързаност**
Акционери:	
Еко Тех АД	Основен акционер (24.28 %)
Евро Ферт АД	Основен акционер (24.03 %)
Феборан ЕООД	Основен акционер (20.30 %)
Дъщерни дружества:	
Неохим Таръм ООД – Турция	99.92% собственост на Дружеството
Неохим Протект ЕООД	100 % собственост на Дружеството
Други:	
Терахим - Димитровград ЕООД	100 % собственост на Евро Ферт АД
Нео Китен ЕООД	100 % собственост на Евро Ферт АД
Неоплод ЕООД	100 % собственост на Евро Ферт АД
Borealis L.A.T.	100 % собственост на Бореалис АГ (Borealis AG)-Австрия, притежаващи 100% от капитала на Феборан ЕООД

Доставки от свързани лица	***30.09.2021 BGN '000***	***30.09.2020 BGN '000***
Материали		
Основен акционер	**73**	**57**
Услуги		
Дъщерни дружества	900	900
Основен акционер	2	2
	902	**902**
ДМА		
Други свързани дружества	**-**	**-**
Активи „Право на ползване“		
Основен акционер	**70**	**70**
Общо	**1,045**	**1,029**

Продажби на свързани лица	***30.09.2021 BGN '000***	***30.09.2020 BGN '000***
Продукция		
Основен акционер	94,049	63,737
Дъщерни дружества	372	2,389
Други свързани дружества (значително влияние по свързаност с основен акционер)	13,818	18,067
	108,239	**84,193**
Услуги		
Основен акционер	38	14
Дъщерни дружества	22	23
	60	**37**
Други		
Основен акционер	17	33
Други свързани дружества (значително влияние по свързаност с основен акционер)	1	-
	18	**33**
Общо	**108,317**	**84,263**

Договори за лизинг

През отчетния период Дружеството е признало активи, пасиви, разходи, плащания във връзка договори за лизинг със свързани лица, както следва:

Задълженията по лизинг към свързани лица са както следва:

	30.09.2021 *BGN '000*	*31.12.2020* *BGN '000*
Задължения по лизинг към 1 януари	352	446
Увеличения	-	-
Плащания на задължения по лизинг за периода	(70)	(94)
Задължения по лизинг към 31 декември	**282**	**352**

Активите „право на ползване“ към свързани лица към 30 септември са както следва:

	30.09.2021 *BGN '000*	*31.12.2020* *BGN '000*
Актив „право на ползване“ към 1 януари	327	414
Увеличения		
Начислена амортизация	(47)	(87)
Активи с право на ползване към 31 декември	**280**	**327**

Краткосрочните вземания към свързани лица към 30 септември са както следва:

	30.09.2021 *BGN '000*	*31.12.2020* *BGN '000*
Вземания по продажби във валута		
Дъщерни дружества	52	271
В т.ч. отчетна стойност	*2,160*	*2,379*
начислена обезценка	*(2,108)*	*(2,108)*
Други свързани дружества (значително влияние по свързаност с основен акционер)	-	-
В т.ч. отчетна стойност	*1*	*1*
начислена обезценка	*(1)*	*(1)*
	52	**271**
Вземания по продажби в лева		
Други свързани дружества (значително влияние по свързаност с основен акционер)	16	9
В т.ч. отчетна стойност	*17*	*148*
начислена обезценка	*(1)*	*(139)*
Основен акционер	2	1
	18	**10**
Общо	**70**	**281**

Задълженията към свързани лица към 30 юни са както следва:

	30.09.2021 *BGN '000*	*31.12.2020* *BGN '000*
Пасиви по договори (Получени аванси за продажба на продукция)		
Основен акционер	8,418	7,435
Други свързани дружества (значително влияние по свързаност с основен акционер)	1,792	1,725
Дъщерни дружества	2	2
	10,212	**9,162**
Задължения за доставени активи и услуги		
Дъщерни дружества	240	240
Основен акционер	19	7
	259	**247**
Общо	**10,471**	**9,409**

Изпълнителен директор: ***Гл.счетоводител (съставител):***
/Димитър Димитров/ ***/Милена Атанасова/***

25.10.2021 г.